

Analýza rizik v cestovním ruchu

Dana Hanáčková

Bakalářská práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Dana Hanáčková**
Osobní číslo: **L15313**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Analýza rizik v cestovním ruchu**

Zásady pro vypracování:

- 1. Zpracujte literární rešerši k problematice cestovního ruchu a bezpečnosti.**
- 2. Analyzujte bezpečnostní rizika vybrané turistické destinace.**
- 3. Na základě analýzy navrhněte doporučení pro zlepšení bezpečnosti vybrané turistické destinace.**

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] HESKOVÁ, Marie. Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 2. upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. ISBN 978-80-7373-107-6.

[2] PALATKOVÁ, Monika. Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu. Praha: Grada, 2006. Manažer. ISBN 80-247-1014-5.

[3] BUZAN, Barry, Ole WAEVER a Jaap de WILDE. Bezpečnost: nový rámec pro analýzu. Brno: Centrum strategických studií, 2005. Současná teorie mezinárodních vztahů. ISBN 80-903333-6-2.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Marek Tomašík, Ph.D.

Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce:

3. listopadu 2017

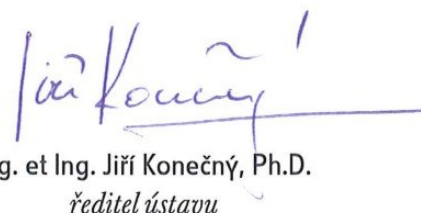
Termín odevzdání bakalářské práce:

15. května 2018

V Uherském Hradišti dne 15. listopadu 2017

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se bakalářská práce skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti ..... 10.5.2018 .....

.....
podpis studenta

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

(2) Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

(4) Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich části, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, již se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výtisk práce k uchování ministerstvu.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá tématem bezpečnosti v Itálii, konkrétně bezpečností v cestovním ruchu a navazující analýzou bezpečnostních rizik v Itálii. Analýza zahrnuje základní charakteristiku Itálie z hlediska geografických, selektivních, socio-ekonomických a realizačních faktorů pro cestovní ruch v této turistické lokalitě. Součástí je znázornění bezpečnostních rizik přímo v Itálii, SWOT analýza Itálie, posudek bezpečnostních rizik podle Indexu globálního terorismu, kvantitativní průzkum prostřednictvím dotazníků a souhrn získaných poznatků společně s návrhy na zlepšení bezpečnosti v Itálii.

Klíčová slova: Bezpečnost, analýza, destinace, riziko, Itálie.

ABSTRACT

This bachelor thesis focus on security in Italy. The main attention is given to tourism safety and a follow-up analysis of security risk in Italy. The analysis includes the basic characteristics of Italy in terms of geographic, selective, socio-economic and implementation factors for tourism in this tourist area. It includes description of security risks in Italy, the SWOT analysis of Italy, the security risk assessment based on the Global Terrorism Index, survey through quantitative questionnaires and a summary of the lesson learned together with proposals to improve security in Italy.

Keywords: Security, analysis, destination, risk, safety, Italy.

Poděkování

Na tomto místě bych velmi ráda poděkovala členům mé rodiny za podporu, kterou mi projevili během mého studia.

Motto: *“Cestování není nikdy otázkou peněz, nýbrž odvahy.”* (Paulo Coelho)

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ CESTOVNÍHO RUCHU VE VZTAHU K BEZPEČNOSTI	12
1.1 BEZPEČNOST	12
1.1.1 Vnější bezpečnost.....	12
1.1.2 Vnitřní bezpečnost	13
1.2 HROZBA	13
1.3 NEBEZPEČÍ	14
1.4 RIZIKO.....	14
1.5 BEZPEČNOSTNÍ SITUACE.....	15
1.6 CESTOVNÍ RUCH	15
1.6.1 Mezinárodní cestovní ruch.....	17
1.6.2 Světový cestovní ruch	17
1.7 DESTINACE.....	17
1.8 TURISTA	18
1.9 VÝLETNÍK	18
1.10 ANALÝZA RIZIK.....	18
2 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ CESTOVNÍ RUCH	21
2.1 RIZIKOVÉ FAKTORY PRO CESTOVNÍ RUCH.....	22
2.1.1 Rizika vyplývající z kriminality.....	22
2.1.2 Rizika zdravotní	23
2.1.3 Rizika fyzicko-geografická	24
2.1.4 Rizika technologická a selhání lidského faktoru.....	25
2.2 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY PRO CESTOVNÍ RUCH	27
2.2.1 Hrozba terorismu.....	28
2.2.2 Migrace	30
2.3 ZHODNOCENÍ RIZIK V CESTOVNÍM RUCHU – SVĚTOVÝ INDEX MÍRU (GPI).....	31
2.4 ZHODNOCENÍ RIZIK V CESTOVNÍM RUCHU – GLOBAL TERRORISM INDEX (GTI).....	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	35
3 ANALÝZA PŘEDPOKLADŮ A BEZPEČNOSTNÍCH RIZIK VE ZVOLENÉ DESTINACI CESTOVNÍHO RUCHU - ITÁLIE	36
3.1 LOKALIZAČNÍ FAKTORY A PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V ITÁLII	37
3.1.1 Rozloha	37
3.1.2 Pobřeží, pláže	37
3.1.3 Hory, pohoří	38
3.1.4 Vodstvo	38
3.1.5 Ovzduší	39

3.1.6	Klimatické podmínky, teploty.....	39
3.1.7	Ekologické problémy	41
3.2	SELEKTIVNÍ FAKTORY A PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V ITÁLII	41
3.3	REALIZAČNÍ FAKTORY A PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V ITÁLII.....	44
3.4	SOCIO-EKONOMICKÉ FAKTORY A PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V ITÁLII	46
3.4.1	Řeč, jazyky	46
3.4.2	Obyvatelstvo	46
3.4.3	Administrativní členění	48
3.4.4	Náboženství.....	49
3.4.5	Společenské a kulturní události.....	49
3.5	BEZPEČNOSTNÍ RIZIKA V ITÁLII.....	50
3.6	ZDRAVOTNÍ RIZIKA V ITÁLII.....	51
3.7	RIZIKA VYCHÁZEJÍCÍ Z GEOGRAFICKÉ POLOHY ZEMĚ	52
3.8	TERORISTICKÉ ÚTOKY	52
3.9	MIGRACE.....	53
4	ÚROVEŇ BEZPEČNOSTI ITÁLIE DLE SVĚTOVÉHO INDEXU MÍRU.....	58
4.1	VÝVOJ GLOBALPEACE INDEX V ITÁLII V LETECH 2012-2017	59
5	ÚROVEŇ BEZPEČNOSTI ITÁLIE DLE SVĚTOVÉHO INDEXU TERORISMU	62
5.1	VÝVOJ GLOBÁLNÍHO INDEXU TERORISMU V ITÁLII	63
6	SWOT ANALÝZA ITÁLIE	66
7	KVANTITATIVNÍ PRŮZKUM	68
7.1	METODIKA PRŮZKUMU	68
7.2	VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ PRŮZKUMU	68
8	SOUHRN ANALÝZY RIZIK V DANÉ DESTINACI CESTOVNÍHO RUCHU – V ITÁLII.....	81
8.1	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ	82
	ZÁVĚR	83
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A WEBOVÝCH ZDROJŮ	85
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	86
	SEZNAM OBRÁZKŮ	87
	SEZNAM TABULEK.....	88
	SEZNAM PŘÍLOH.....	90

ÚVOD

Cestovní ruch je globální proces, který zahrnuje všechny části světa a mísí národy, kultury a zvyky. Turistický ruch vytváří zcela jiné životní prostředí než každodenní, což představuje největší sílu cestovního ruchu jako ekonomické aktivity. Interakce různých národů, kultur, zvyků, návyků a začlenění geografických prvků a ekonomiky, jsou základem pro rozvoj rozdílných typů cestovního ruchu. Toto globální rozšíření cestovního ruchu v průmyslových a rozvinutých státech přineslo výhody v mnoha souvisejících sektorech, od stavebnictví, až po zemědělství nebo dopravu.

Cestovní ruch je svou povahou celosvětovým a silně konkurenčním prostředím. V současné době je považován za jedno z největších průmyslových odvětví. Cestovní ruch se stal jedním z hlavních hráčů v mezinárodním obchodě a zároveň je jedním z hlavních zdrojů příjmů mnoha rozvojových zemí. Tento růst jde ruku v ruce s rostoucí diverzifikací a konkurencí mezi destinacemi.

Dnes je turismus na stejné úrovni, nebo dokonce překonává podíl na trhu, ve srovnání s jinými odvětvími průmyslu, pokud jej porovnáme například s objemem exportu ropy, potravinářských výrobků nebo automobilů.

Ačkoliv je cestovní ruch samozřejmě vystaven hospodářské krizi, přírodním katastrofám, politickým sporům, válkám, ale i zdravotním rizikům, mezinárodní cestovní ruch prokazuje značnou odolnost vůči působení negativních událostí. Přesto je cestovní ruch vysoce citlivý na vnímání nebezpečí a bezpečnost.

Nejen turisté jsou vystaveni riziku, protože riziko existuje také přímo pro turistickou destinaci, která velmi často potřebuje ochranu - ochranu životního prostředí, místní kultury a historických památek. Hlavním cílem cestovního ruchu je naplnit očekávání turistů a současně zajistit jejich bezpečnost. Jakékoliv ohrožení jejich bezpečnosti totiž vede k negativnímu vnímání turistické oblasti a s tím spojenému odlivu turistů. V minulém desetiletí bylo otázce bezpečnosti věnováno relativně málo pozornosti. Aby cestovní ruch splňoval bezpečnostní podmínky (jak je chápeme my Evropané), tak nesmí docházet k ohrožení života, zdraví a dalších zájmů účastníků podílejících se na cestovním ruchu. Je třeba zmínit, že zajištění bezpečnosti se promítá do několika složek cestovního ruchu, a to nejen do zdraví a čistoty, ale i do získávání spolehlivých a přesných informací.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ CESTOVNÍHO RUCHU VE VZTAHU K BEZPEČNOSTI

Téma bakalářské práce je rozpracováno v následujících kapitolách, kde jsou vymezeny i základní terminologické pojmy, které mají návaznost na téma bezpečnosti v cestovním ruchu.

1.1 Bezpečnost

Pojem bezpečnost není v současné době přesně definován, a to ani legislativně ani prostřednictvím odborné literatury. Dle Ministerstva vnitra České republiky si lze bezpečnost vykládat následovně: *“Bezpečnost je stav, kdy jsou na efektivní míru omezeny hrozby pro objekt a jeho zájmu a tento objekt je k omezení stávajících i potencionálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při něm spolupracovat”*¹.

Podle Buzana se lze obrátit k tradičnímu vojensko-politickému chápání mezinárodní bezpečnosti. V takovém případě je *bezpečnost synonymem pro přežití čili zachování existence. Taková situace nastává tehdy, jestliže je určité téma prezentováno jako existenční hrozba pro daný referenční objekt (běžně, avšak nikoliv nezbytně, je tímto objektem stát, definovaný vládou, teritoriem a obyvatelstvem). Zvláštní povaha bezpečnostních hrozeb ospravedlňuje použití mimořádných prostředků k jejich zvládnutí. Pojem “bezpečnost” ve slovníku představitelů státu tradičně odkazuje k mimořádným či nouzovým situacím, čímž si státníci vyhrazují právo použít veškerých nezbytných prostředků k zastavení nežádoucího vývoje*².

1.1.1 Vnější bezpečnost

Pojmem vnější bezpečnost státu se rozumí zajištění územní celistvosti, vnější svrchovanosti a nezávislosti státu, nedotknutelnosti jeho státních hranic a ochrana jeho zastupitelských

---

¹ ZEMAN, Petr, ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2.

² BUZAN, Barry, Ole WAEVER a Jaap de WILDE. *Bezpečnost: nový rámeček pro analýzu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. Současná teorie mezinárodních vztahů. ISBN 80-903333-6-2.

úřadů, členů diplomatického sboru a dalších občanů (zejména v případě hrozby mimořádné události v zahraničí nebo po jejím vzniku). Vnější bezpečnost státu je stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a kdy je tento stát k eliminaci existujících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven. Hrozby mohou být vojenské nebo ekonomické povahy, mohou mít charakter migrační vlny apod. Je to také souhrn mezinárodněpolitických, ekonomických a vojenských vztahů státu s okolními státy a koalicemi, jejichž prostřednictvím prosazuje své státní zájmy³.

1.1.2 Vnitřní bezpečnost

Vnitřní bezpečnost státu pak v širším významu znamená zachování a zajištění vnitřních funkcí státu, ochranu jeho demokratických základů, ochranu vnitřního pořádku, bezpečnosti a zákonnosti, ochranu životů a zdraví, majetkových hodnot a životního prostředí před hrozbami majícími původ na území státu. Vnitřní bezpečnost státu je stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zevnitř a kdy je tento stát k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k ní ochoten. Je to rovněž souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek a legislativních norem a opatření, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů a kterými stanoví a prosazuje normy morálky a společenského vědomí⁴.

1.2 Hrozba

Ministerstvo vnitra České republiky vysvětluje pojem hrozba následovně: *“Hrozbou se rozumí objektivní skutečnost, která může znamenat negativní dopad pro chráněný zájem v daném prostředí (ohrožení) - na určitém území, ve vymezeném období apod.”*⁵.

Pojem “hrozba” je vnímán jako negativní jev související s “bezpečností”. Hrozbu můžeme také chápat jako subjekt, který je schopen poškodit, či dokonce zcela eliminovat jisté hod-

---

³ Ministerstvo vnitra České republiky [online]. MVČR, ©2017, [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>

⁴ Ministerstvo vnitra České republiky [online]. MVČR, ©2017 [cit. 2018-10-04]. Dostupné z <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>

⁵ ANTUŠÁK, Emil. Úvod do teorie krizového managementu I. Vyd. 2. Praha: Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0548-7

noty nebo zájmy ostatních subjektů. Pod pojmem hrozba si lze vysvětlit výskyt jevů, případně skutečností, které vedou k narušení nebo zničení daných hodnot nebo zájmů různých subjektů.

Hrozba působí nezávisle na zájmech nebo záměrech a vyjadřuje míru výskytu teroristického či vojenského útoku v konkrétní lokalitě. Jedná se o pravděpodobnost vzniku události či souboru událostí, které jsou naprosto odlišné od žádaných (tj. dříve předpokládaných) stavů nebo vývoje chráněných hodnot či zájmů s ohledem na jejich kompaktnost a funkce. Hrozba je dána schopností a úmyslem útočníka a zranitelností chráněných hodnot nebo zájmů⁶.

1.3 Nebezpečí

Jedná se o subjektivní pojem. Pokud mluvíme o nebezpečí, tak jej nelze vyjádřit absolutní hodnotou, ale můžeme jej pouze vzájemně porovnat s jiným typem nebezpečí. Pro každého je totiž posouzení daného nebezpečí zcela individuální.

1.4 Riziko

Rizikem se dle Ministerstva vnitra České republiky výsledně rozumí: *“to, co stát podstupuje, aby jeho snaha redukovat hrozby nepřekročila únosnou míru. Pro stanovení rizik (míry rizika) je nezbytné analyzovat a kvantifikovat hrozby z hlediska možných dopadů na chráněný zájem – pravděpodobnost a rozsah ohrožení osob, majetku, životního prostředí, společenských vztahů, suverenity atd”*⁷.

S rizikem je vždy spojen výsledek rozhodování, který bývá provázán jak s volbou variant vedoucích k dosažení cílů a zájmů, ale i s úsilím čelit bezpečnostním hrozbám. V každém

---

⁶ BUZAN, Barry, Ole WAEVER a Jaap de WILDE. *Bezpečnost: nový rámec pro analýzu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. Současná teorie mezinárodních vztahů. ISBN 80-903333-6-2

⁷ Ministerstvo vnitra České republiky: Terminologický slovník pojmů v oblasti krizového řízení a plánování obrany státu[online] ©2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z <http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>

rozhodovacím procesu je třeba jasně sdělit, s jak velkým rizikem bude daná volba spojena, a kterým rizikům je třeba se zcela vyhnout.⁸

1.5 Bezpečnostní situace

“Bezpečnostní situace je výslednice procesů a vztahů ve sféře nevojenské a vojenské bezpečnosti, je souhrnem vztahů politického, kulturně-sociálního, ekonomického, vojenského a ekologického prostředí jako celku. Bezpečnostní situace spoluurčena vnitrostátními a mezinárodními bezpečnostními poměry: je ovlivňována parametry vnitřní a vnější bezpečnosti státu a celým souborem aktivit, zahraniční politiky, ekonomického rozvoje státu, sociální stability, rozvoje demokracie a respektování lidských práv a souborem bezpečnostních důsledků, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků státu”⁹.

1.6 Cestovní ruch

Definice cestovního ruchu (turismu) dle WTO (WorldTourismOrganization – Světová organizace cestovního ruchu) *Činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí, a to na dobu kratší, než je stanovena (mezinárodní cestovní ruch – 1 rok, domácí cestovní ruch – 6 měsíců), přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě (výdělečná činnost není v navštíveném místě založena na trvalém či přechodném pracovním poměru)¹⁰.*

Dle Heskové je cestovní ruch významný společensko-ekonomický fenomén, jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Každý rok způsobuje největší pohyb populace za účelem

---

⁸ EICHLER, Jan. Jak vyhodnocovat bezpečnostní hrozby a rizika dnešního světa. In: *Ministerstvo obrany ČR* [online] ©2018 [cit. 2018-04-25]. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/mo/obrana_a_strategie/2-2004cz/eichler.pdf

⁹ *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. MVČR, ©2018, [cit. 2018-16-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-situace.aspx>

¹⁰ GOELDNER, Charles R. a J. R. Brent RITCHIE. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. Brno: BizBooks, 2014. ISBN 978-80-265-0298-2.

rekreace a poznání. Díky tomu se stal součástí spotřeby a způsobu života lidí především ekonomicky vyspělých zemí¹¹.

Cestovní ruch je charakterizován následujícími skutečnostmi:

- pouze dočasná změna stálého bydliště a dočasný pobyt mimo něj
- jedná se o nevýdělečnou činnost, která je obvykle ve volném čase
- specifické mezilidské vztahy vyplývající z povahy cesty
- díky výše zmíněným je vyloučeno cestování v rámci oblasti stálého bydliště, pravidelné cestování do zahraničí, dočasné stěhování z důvodu zaměstnání a migrace dlouhodobějšího charakteru.

Cestovní ruch (turismus) představuje vlastně aktivity cestujících osob do destinací a pobývajících v nich z důvodů volnočasových či jiných (návštěvy známých a příbuzných, lázeňská péče, duchovní cesty a další).

Cestování je přesun mimo místo stálého bydliště z důvodu volnočasových nebo obchodních, ale ne dojíždění nebo cestování za prací nebo do školy. Cestovatel je osoba na cestě mezi dvěma nebo více lokalitami.

Rozdělení cestovního ruchu lze vymezit dvěma způsoby. Tzv. forma cestovního ruchu zohledňuje především rovinu motivů účasti na cestovním ruchu, zatímco druh cestovního ruchu bere v potaz především průběh turismu a způsob jeho realizace s ohledem na geografické, ekonomické, společenské podmínky, stejně jako i jeho dopad.

Cestovní ruch lze dělit podle typu pobytu:

- rekreační cestovní ruch: do této kategorie lze zařadit chataření, bivakování, sportovní aktivity
- cestovní ruch související s náboženstvími: návštěvy poutních míst

---

¹¹ HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. ISBN 978-80-7373-107-6.

- kulturně-poznávací cestovní ruch: návštěvy pamětihodností, kulturních a folklorních akcí
- cestovní ruch směřovaný na ochranu a zlepšení zdravotního stavu: lázně, wellness
- vzdělávací typy cestovního ruchu: studijní pobyty
- sportovně orientovaný cestovní ruch: rekondační pobyty, ale i pasivní návštěvy sportovních událostí, např. OH
- adrenalinové typy pobytů: cíleně vyhledávané nebezpečné situace a aktivity
- další typy pobytů, které mohou kombinovat více typů společně¹²

1.6.1 Mezinárodní cestovní ruch

Mezinárodní turismus definuje účast na turismu, kdy dochází k překročení hranice národního státu. Představuje nejširší pojem z hlediska územní realizace turismu zahrnující pohyb účastníků mezi státy, bez konkrétního teritoriálního určení (více států či regionů)¹³.

1.6.2 Světový cestovní ruch

Světový cestovní ruch představuje veškerý turismus na světě, při němž dochází k překračování hranic, tedy souhrn veškerého příjezdového a výjezdového turismu všech států světa¹⁴.

1.7 Destinace

Turistickou destinaci je možné chápat jako homogenní soubor služeb a produktů, který slouží k uspokojení a dalšímu rozvíjení služeb v dané oblasti cestovního ruchu. Dle Palatkové je *destinace představována svazkem různých služeb koncentrovaných v určitém místě*

---

¹² HESKOVÁ, Marie. Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006, 223 s. ISBN 80-7168-948-3

¹³ HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. ISBN 978-80-7373-107-6.

¹⁴ HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. ISBN 978-80-7373-107-6.

nebo oblasti, které jsou poskytovány v návaznosti na potenciál cestovního ruchu (atraktivitu) místa nebo oblasti”¹⁵.

1.8 Turista

Palatková definuje turistu jako osobu, která cestuje do jiné země, než má trvalé bydliště.

- v mezinárodním cestovním ruchu – *osoba, která cestuje do jiné země, než v níž má své obvyklé bydliště, na dobu zahrnující alespoň 1 přenocování, avšak ne delší 1 roku, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštívené zemi*
- v domácím cestovním ruchu – *osoba trvale usídlená v zemi, která cestuje do jiného místa odlišného od jejího běžného životního prostředí (v téže zemi), na dobu zahrnující alespoň 1 přenocování, ale ne na dobu delší 6 měsíců, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě¹⁶.*

1.9 Výletník

Palatková také definuje výletníka (jednodenního návštěvníka) jako *Osobu, která cestuje do jiné země, než v níž má své trvalé bydliště a běžné životní prostředí na dobu kratší než 24 hodin, aniž by v navštívené zemi přenocovala, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštívené zemi¹⁷.*

1.10 Analýza rizik

Analýza rizik je základním a důležitým prvkem pro zvládnutí rizik ve společnosti, především takových rizik, která mohou ohrozit zdraví a životy lidí a životní prostředí. Pokud je

---

¹⁵ PALATKOVÁ, Monika. Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1014-5.

¹⁶ PALATKOVÁ, Monika. Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1014-5.

¹⁷ PALATKOVÁ, Monika. Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1014-5.

analýza rizik používána při procesu rozhodování, pak se přidruží i aspekt ekonomický, psychologický a velmi obvyklý je i aspekt politický. Vyhodnocení této analýzy poskytne poznatky, které lze použít jak v počáteční fázi (preventivní), při přípravě na řešení vzniklé negativní situace, tak i přímém zásahu. Takto získané informace lze využít k vytváření bezpečnostní politiky.

Analýzou rizik se rozumí také například zvážení relevantních scénářů hrozeb s cílem posoudit zranitelnost a možný dopad na narušení nebo zničení struktur spojených se strategicky významnou infrastrukturou¹⁸.

Analýza rizik v turistické destinaci je velmi náročná, neboť vyžaduje zajištění velkého množství informací k tomu, aby se zde hosté cítili bezpečně.

Riziko lze definovat jako pravděpodobnost negativních událostí a následné ztráty důvěry, v tomto případě jak důvěry v danou lokalitu, tak i důvěru v celou oblast. Někdy lze tato rizika měřit i statisticky. Např. riziko vyplývající z kriminality dané destinace lze měřit pomocí statistik trestné činnosti. Bezpečnost turistů by neměla být vnímána pouze jednostranně, tedy nejen zajištění bezpečnosti pouze v např. v hotelovém resortu nebo během výletů pořádaných daným resortem.

Neměli bychom zapomínat, že cestovní ruch je vystaven dalším faktorům, jako je špatné počasí, stávkový dopravní, nedostatek či absence zdravotně nezávadných potravin, terorismus, kriminalita, politická nestabilita, nemoci a přírodní katastrofy.

Vysoká míra kriminality představuje velký problém pro kteroukoliv destinaci. Trestné činy páchané na turistech mají totiž negativní dopad na ekonomiku daného regionu, což může mít tragický dopad na některé oblasti, které jsou závislé na cestovním ruchu. Chování turistů zahrnuje řadu charakteristik, které způsobují jejich zranitelnost. Jsou lákavým cílem proto, že u nich lze předpokládat finanční obnos a cenné předměty. Souběžně s růstem cestovního ruchu se totiž ukazují i sociální problémy, které vyplývají z rozdílných postavení lidí v dané oblasti. Turisté jsou poté považováni za bohaté lidi, což může vyvolat pocit frustrace a nelibosti v očích místních obyvatel. Ti jsou pak schopni páchat trestné činy vedoucí k jejich obohacení.

---

¹⁸ Terminologický slovník pojmů v oblasti krizového řízení a plánování obrany státu *Ministerstvo vnitra České republiky* [online] ©2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z <http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>

Změna ve vnímání bezpečnosti přišla díky událostem v uplynulých letech. Teroristické útoky 11. 9. 2001 na WTA v New Yorku přinesly nové a zpřísněné bezpečnostní opatření ve firmách, na letištích, v námořních přístavech, autobusových i vlakových stanic a v neposlední řadě na sportovních stadionech. Jedná se o místa, kde je zvýšená pravděpodobnost výskytu velkého počtu lidí, včetně turistů. Další příklady událostí s vlivem na turismus jsou: teroristický útok v Londýně dne 7. 7. 2005; ohrožení virem Zika v roce 2016 v Brazílii, bombardování na Bali v roce 2002 a jeho dopad na vnímání severní Asie jako nebezpečný turistický cíl; hurikán Katrina, který negativně ovlivnil turismus v oblasti New Orleans (2005); zemětřesení a následná vlna tsunami v Japonsku (2011) a zemětřesení v Nepálu (2015), které měly v obou zemích výrazný dopad i mimo oblasti přímo postižené těmito katastrofami. Klíčovým řešením je izolování aktuální oblasti z širšího kontextu. Průmysl cestovního ruchu je znám jako dynamický, který se mění. Mění se také potřeby a přání turistů. To, co bylo jejich největší prioritou v nedávné době, nemusí být dnes shodné. Strategie pro zajištění bezpečnosti by měly být měněny na základě aktuálního stavu.

Identifikace potencionálních rizik a hledání způsobu snížení jejich dopadu je úzce spojena s řízením rizik. K tomu je třeba provést SWOT analýzu, která posuzuje slabé a silné stránky, příležitosti a hrozby. Na jejím základě lze vyhodnotit potencionální nebezpečí a jeho dopad a navrhnout řešení, popřípadě snížit dopad nebezpečí. SWOT analýza je univerzální analytická technika zaměřená na zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů, ovlivňující úspěšnost záměru, subjektu, služby. Nejčastěji se SWOT analýza používá jako situační analýza v rámci

Pojem snížení rizik může být definován také jako začátek procesu, ve kterém se obnoví činnost turistické destinace po proběhlé krizi. Služby mohou být omezeny, ale bude to začátek přechodu od krize ke vzestupu.

2 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch je jeden z nejrychleji se rozvíjejících odvětví. Turisté mohou být ohroženi vnějšími hrozbami, jako je terorismus, politická nestabilita, epidemie, přírodní katastrofy, kriminalita, tak i vnitřními, mezi které patří problémy s bezhotovostním platebním stykem, chybně zavedenými rezervacemi pobytů, zpožděním pozemní, letecké nebo námořní dopravy, což ovlivňuje pověst celé destinace. Životaschopnost turistické destinace je dána především tím, jak je vnímána po stránce nedostatků v bezpečnosti.

Výsledkem je, že vnímané riziko vede k zavedení opatření proti potencionálním událostem. Riziko by mělo být posuzováno z hlediska skutečného i vnímaného rizika. To je důležité především pro vytvoření strategií pro řešení konfliktů a událostí a následného pozitivního vnímání turistické destinace. Posouzení rizik v cestovním ruchu je zásadní díky tomu, že je toto odvětví extrémně zranitelné a podléhá řadě negativních vlivů. Je známo, že pohyb turistů je největší migrací lidské populace od počátku lidstva. Počty turistických cest závisí na ekonomické síle země. Během recese se počet zahraničních cest snižuje, což však nemusí být případ tzv. domácího cestovního ruchu, jelikož cesty do zahraničí jsou často nahrazovány cestami v rámci země. Díky takovým skutečnostem je často mylně chápána skutečnost, že vystavení riziku nejsou pouze zahraniční turisté a obavy místních obyvatel bývají zlehčovány, popř. ignorovány.

I když teorie vnímání rizik se v kognitivní psychologii objevila již před 40 lety, teprve až po 11. 9. 2001 byly tyto skutečnosti vnímány jako určující i pro oblast cestovního ruchu. Definování rizika vyplývajícího z cestování, zvažování bezpečnosti a obezřetnost vůči nebezpečí a hrozbám je rozhodující v primárním procesu, a to při výběru cíle cestování. Definování hrozeb a rizik není jednoduchá záležitost. I přes rozsáhlé studie je těžké definovat pojem hrozby a odpovědět na otázku co a kdo představuje reálnou hrozbu a riziko. Existuje však vztah mezi rizikem a hrozbou.

Otázky identifikace, analýzy, zmírnění a následné kontroly jsou proto důležité pro další existenci cestovního ruchu jakožto žádoucí a bezpečné činnosti. Proto vzniká stále více výzkumů a zpráv o řízení rizik ve všech segmentech cestovního ruchu, stejně jako o rizicích v různých formách cestovního ruchu.

Veškeré nepředvídané události mají obvykle negativní dopad na cestovní ruch, což se nejprve projeví sníženým počtem turistů a později ekonomickými dopady. Negativní události vedou k omezenému využívání všech služeb, počínaje dopravou, stravováním a dalších.

Zároveň se snížením počtu turistů přichází i zvýšená nezaměstnanost, snížení příjmů z devizových kurzů a celkové oslabení hospodářství dané oblasti.

V případě vážných potíží se pak dopad odráží na širší oblasti - na regiony, celé země a dokonce na celé oblasti světa. Díky výše popisovaným problémům se cestovní ruch stává "obětí" přírodních katastrof, zdravotních problémů, teroristických útoků a trestných činů. Turistická destinace následně ztrácí svůj obraz bezpečné oblasti, který je nesmírně náročné získat zpět. Zatímco dopad přírodních katastrof a katastrof způsobených člověkem může výrazně ovlivnit aktuální pohyb turistů, tak hrozba nebezpečí, kterou doprovází terorismus, má velkou tendenci zastrašit i potencionální návštěvníky. I díky jeho dopadu na ekonomiku země je výhodným cílem pro teroristické organizace. Takovéto destinace jsou právě díky dopadu na ekonomiku země vhodnými cíli pro teroristické organizace.

2.1 Rizikové faktory pro cestovní ruch

Oblast cestovního ruchu je velmi citlivá ke všem negativním jevům. Proto je třeba posuzovat všechny nedostatky, které se vyskytují v oblasti bezpečnosti.

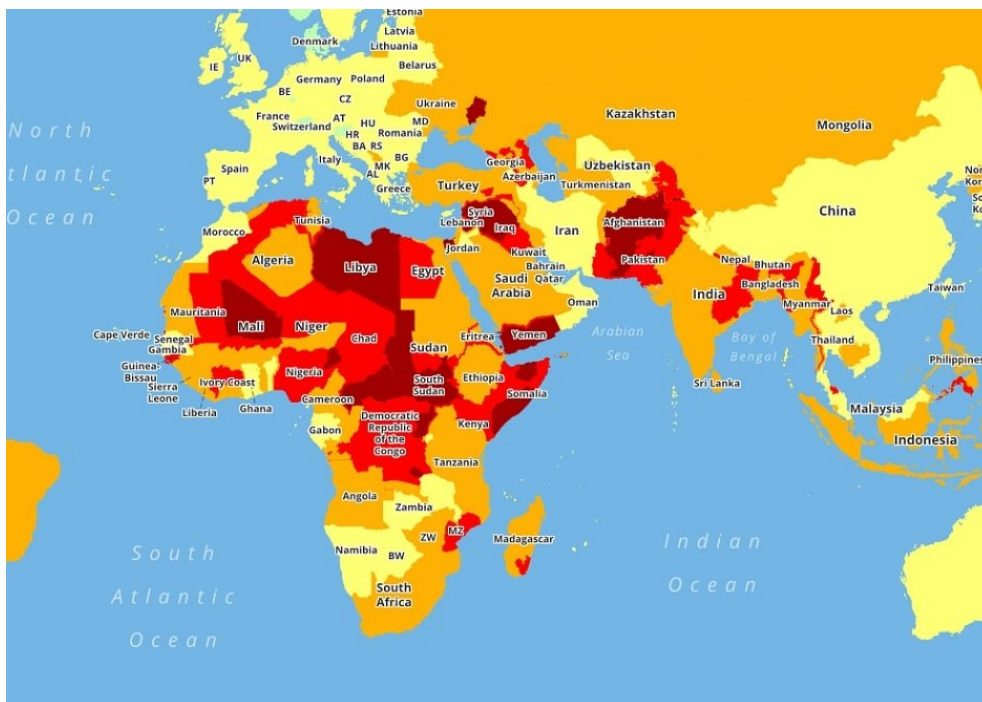
Podle UNWTO (WorldTourismOrganization – Mezinárodní organizace cestovního ruchu) existují čtyři hlavní zdroje rizik v cestovním ruchu:

2.1.1 Rizika vyplývající z kriminality

Do první skupiny rizik řadíme sociální konflikty, války, terorismus, organizovaný zločin, obchodování s lidmi apod. Jelikož se jedná o rozhodující faktor při volbě navštívené destinace, tak může být i krátkodobá nestabilita důvodem pro dlouhodobou nedůvěru turistů v tuto lokalitu. V tomto případě může dojít k tomu, že problémem jednoho regionu "trpí" turismus celé destinace. Ukázkovým příkladem mohou být boje ve státě Zimbabwe, která se od počátku 70. let protáhla až do 90. let 20. století, a tím negativně ovlivnila cestovní ruch v okolních státech. Na druhou stranu, ne vždy má konflikt negativní dopad a pokles turistů. V dnešní době se totiž objevuje trend "válečných turistů", kteří chtějí být co nejbliž zmíněným událostem. Po skončení krizového stavu se daná destinace může projevit jako hojně navštěvovaný cíl (koncentrační tábory, válečné hřbitovy apod.).

Obr. 1 znázorňuje nejvyšší a nejnižší míru bezpečnostních rizik. Ty země, kde hrozí nepatrné riziko, jsou označeny světle žlutě, kde mírné riziko žlutě, vysoká míra rizika je zná-

zorněna světle červenou barvou a země, které lze zahrnout do kategorie zemí s extrémním rizikem, jsou označeny sytě červeně.

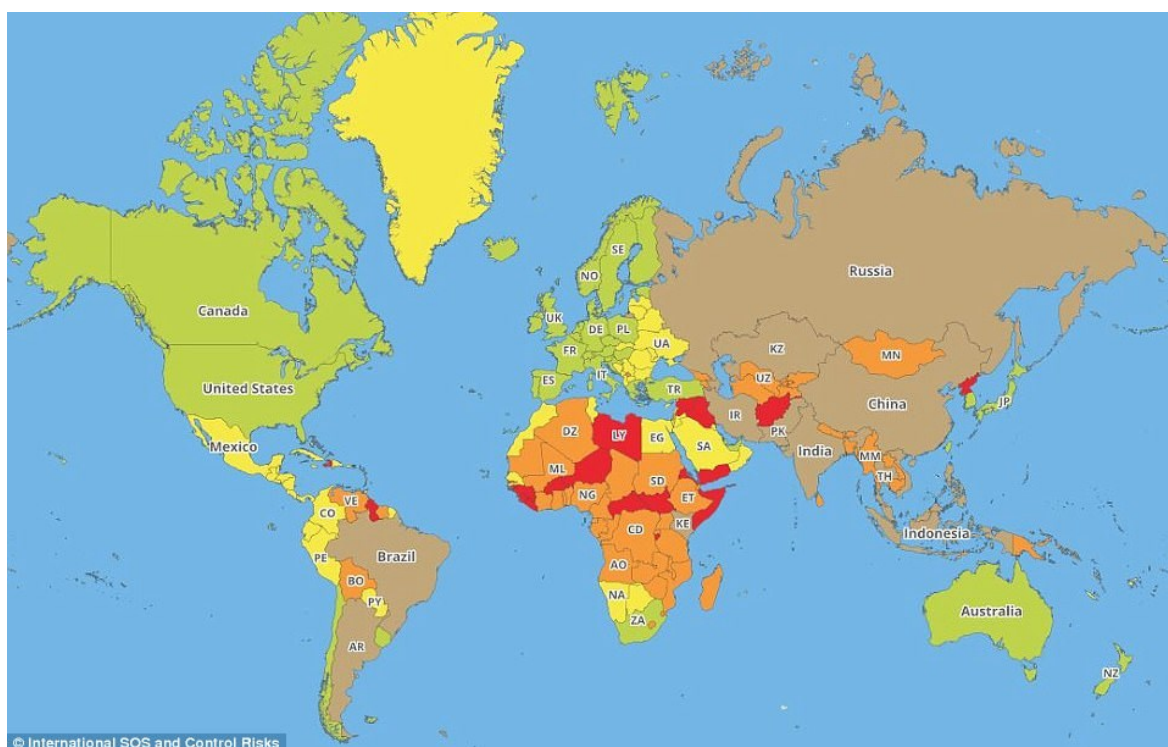
Obrázek 1 Mapa rizik vyplývajících z kriminality

Zdroj: Zdroj: <https://www.travelriskmap.com/#/planner/map/security>

2.1.2 Rizika zdravotní

Hygiena v dané oblasti je také jedním z rozhodujících faktorů. Některé oblasti jsou dlouhodobě brány jako nebezpečné, a to jak díky velmi omezenému přístupu k pitné vodě, zdravotně nezávadným potravinám, tak i v souvislosti s různými nemocemi. Prostřednictvím cestovního ruchu totiž může docházet k rychlému šíření nemocí. Příkladem může být nákaza SARS, která se hojně rozšířila v oblastech jihovýchodní Asie. Každý turista cestující do zemí, kde je potenciální riziko epidemie či onemocnění, by měl být obeznámen s možností očkování, aby bylo možné s dostatečným předstihem zajistit ochranu před nákazou.

Mapa na obrázku č. 2 hodnotí zdravotní rizika na celém světě a znázorňuje, že ve většině severoafrických států a velké části Asie je velké riziko zdravotních komplikací (znázorněno červenou a oranžovou barvou). Oproti tomu Evropa, severní Amerika a např. jižní část Afriky jsou považovány za bezpečné země (znázorněno žlutou a zelenou barvou).

Obrázek 2 Mapa zdravotních rizik

Zdroj: <https://www.travelriskmap.com/#/planner/map/medical>

2.1.3 Rizika fyzicko-geografická

Jedná se o přírodní a klimatické faktory, které nelze ovlivnit, a jsou přítomny bez předchozího varování a ohrožují místní obyvatele, turisty i infrastrukturu v dané oblasti. Přestože většinou působí krátkodobě, odstranění následků bývá dlouhodobé. Pro turismus to má negativní dopad na vnímání regionu u potenciálních návštěvníků a z toho vyplývající pokles tržeb z cestovního ruchu, na kterém jsou některé oblasti zcela závislé.

2.1.4 Rizika technologická a selhání lidského faktoru

Do poslední skupiny rizik můžeme zahrnout porušování smluv, podvody, nedostatečné zajištění hygienických a bezpečnostních norem. Vliv tohoto faktoru je taktéž zásadní, i když časové hledisko se u jednotlivých událostí značně liší. Patří sem totiž jak dopravní nehody, které působí krátkodobě, tak i např. havárie tankerů převážejících ropu, což způsobí dlouhodobé následky, které se promítají i do dalších odvětví průmyslu (v tomto případě potravinářského, přesněji řečeno rybářství). Za zmínku stojí únik ropy z podmorského vrtu v Mexickém zálivu, kdy však nebyla největší hrozbou skvrna, ale spíše medializovaný negativní obraz celé oblasti.

V dnešním světě rychlé komunikace prostřednictvím sociálních sítí, internetu, sdělovacích prostředků fungujících v režimu 24/7/365 netrvá varování před blížícím se i potenciálním nebezpečím déle než pár vteřin. V některých případech jsou však prezentované informace složeny z pravdivých i nepravdivých informací, což se stává pro lidi matoucí.

U výše jmenovaných můžeme hovořit o rizicích krátkodobých a dlouhodobých, s dopadem na jednotlivce, skupinu obyvatel, na celou společnost, a dokonce na celý kontinent. Obecně lze říct, že cestovní ruch je ovlivněn řadou trendů, které jsou někdy zcela protichůdné a působí různými způsoby na různé tržní segmenty.

Snížení rizik je důležité především pro zlepšení kvality cestovního ruchu a z toho vyplývajícího zvýšení příjmů. Pro všechny je společné to, že snížením potenciálního nebezpečí, zvýšením úrovně služeb apod. lze vytvořit turistickou destinaci, která se stane skutečným turistickým cílem. Proto je třeba zohlednit všechny slabé stránky, které se vyskytují především v oblasti bezpečnosti a ochrany. Jako příklad lze uvést některá z nich.

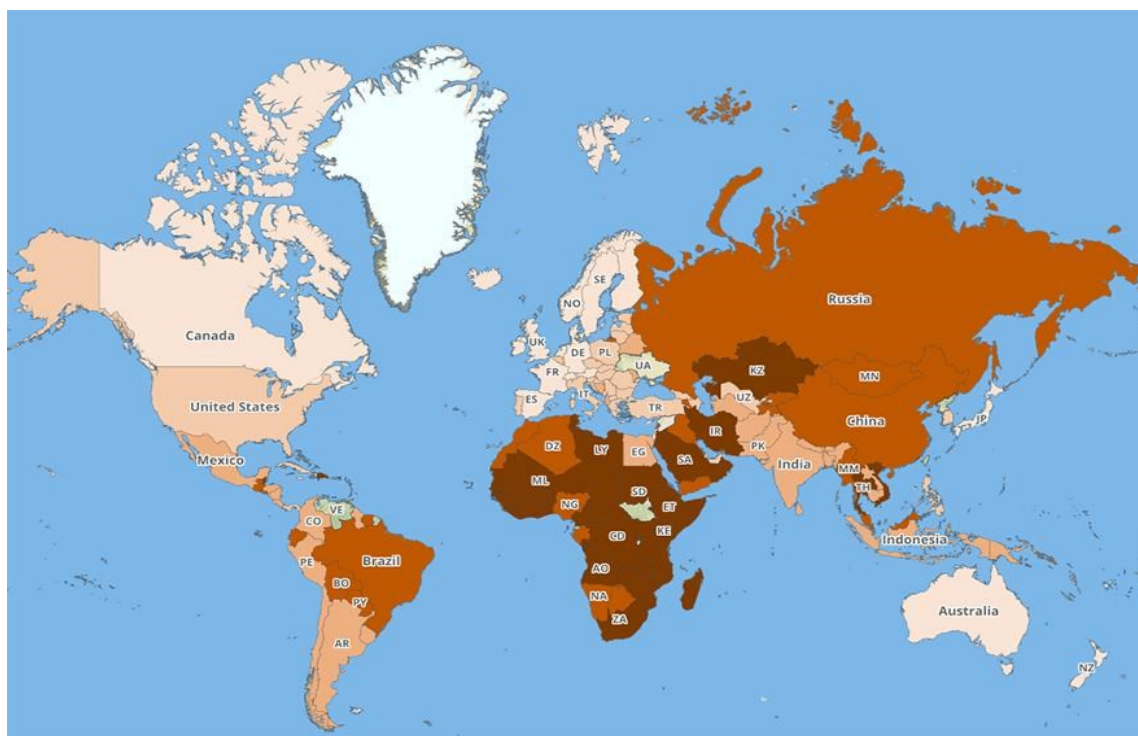
- nedostatečně rozvinutá bezpečnostní síť, špatná odborná příprava místního obyvatelstva, touha po přílivu financí (cizí měny) bez řádné kontroly, tzv. praní špinavých peněz,
- rozdíl mezi ekonomickou situací místních obyvatel a mezi ekonomickou situací turistů,
- nedostatečné zapojení obyvatel do rozvoje cestovního ruchu,
- rozvoj nezákonných forem cestovního ruchu (pytláctví, sexuální turistika apod.),
- nevhodné chování turistů v souvislosti s náboženstvím a zvykům místních,
- infiltrace teroristů do místní ekonomiky,
- neschopnost zvládat nápor turistů.

- turistická destinace se stane úkrytem teroristických operací

Dalším negativním jevem, který lze do této kategorie zahrnout je bezpečnost v dopravě, v tomto případě silniční dopravě. Vzhledem k nutnosti využití silniční dopravy v rámci cestovního ruchu, je míra bezpečnosti na silnicích, důležitým ukazatelem při vyhodnocení možných rizik.

Na další mapě (obr. č. 3) jsou zobrazeny země kategorizované dle bezpečnostních rizik na silnicích. Velmi nízká míra je znázorněna nejsvětlejší barvou, nízká míra světle hnědou a vysoká a extrémní míra nebezpečí plynoucí z provozu na silnicích, je znázorněna ještě tmavšími odstíny hnědé barvy.

Údaje byly zaznamenány na základě výsledků průzkumu WHO (WorldHealthOrganization - Světová zdravotnická organizace).

Obrázek 3 Mapa úrovně bezpečnosti silničního provozu

Zdroj: <https://www.travelriskmap.com/#/planner/map/road-safety>

2.2 Bezpečnostní hrozby pro cestovní ruch

Základem pro rozvoj cestovního ruchu jsou nejen přírodní a kulturní zdroje, ale především bezpečnost. Aby toho bylo dosaženo, je třeba vytvořit strategii pro zajištění bezpečnosti a vytvoření bezpečné turistické destinace. Předpokladem pro vytvoření bezpečné turistické destinace je několik faktorů:

- zajištění bezpečnosti samotných zaměstnanců
- zajištění bezpečného prostoru v širším okolí turistické destinace
- zajištění ochrany životního prostředí
- ekonomické zajištění
- vytvoření pozitivního obrazu v oblasti zabezpečení

Znamená to tedy, že každá země, která se chce v budoucnu stát turistickou destinací, musí znát podrobnosti o pohybu turistů, a především musí být schopna zajistit bezpečnost nejen v turistické destinaci, i v zemi jako celku. To je hlavní důvod, proč hovoříme o provádění „Analýzy rizik v cestovním ruchu“. Faktem tedy je, že bez znalosti bezpečnostních rizik a jejich případných řešení, nelze hovořit o vzniku, případně dalším rozvoji, turistické destinace. Znalost a plánování preventivních opatření jsou základem pro snížení negativních dopadů.

Bezpečnostní hrozby mohou pocházet i z lidských zdrojů podílejících se na službách v turistické destinaci. Neloajální, nespokojený a nepoctivý zaměstnanec může ohrozit bezpečnost. V extrémních případech totiž může díky neprověřené osobě vniknout osoba z řad zločinců a teroristů.

Zaměstnanci turistické destinace musí zajistit bezpečnost hostů a návštěvníků před útoky místních zločinců a návštěvníků, kteří do destinace přicestovali se zamýšlenými trestnými úmysly. Dále je třeba zajistit ochranu před nekalými úmysly pracovníků, kteří se podílí přímo na cestovním ruchu v dané lokalitě a před nečestnými prodejci v místních obchodech a provozovnách.

Klíčové otázky související se zajištěním bezpečnosti turistů jsou především tyto:

- Efektivní kontrola osob, zboží, vozidel, majetku a zavazadel
- Prověřování zaměstnanců a dodržování právně závazných pracovních smluv
- Ochrana citlivých firemních informací

- Ochrana dat, zálohování, ochrana elektronické pošty, zabezpečení webových stránek
- Dohled nad veřejným prostranstvím
- Údržba evakuačních cest a postupů, požární ochrana
- Rychlý postup odezvy u násilných trestných činů vůči hostům, personálu a návštěvníkům
- Posouzení rizik vycházejících z organizací nebo osob, kteří se podílejí na službách
- Údržba havarijních a bezpečnostních systémů a zařízení
- Udržování nouzových evakuačních cest
- Spolupráce s policií a záchrannými složkami
- Přehledná komunikace s médii

Turisté by měli být informováni o rizicích návštěvy turistických oblastí s cílem snížit jejich strach z incidentů během jejich dovolené. Zároveň by měli být informováni o možnostech ochrany před dopady negativních událostí. Důležitá je také informovanost o nouzových postupech, které lze využít v případě, že už dojde k jakékoliv takové události.

V současné době hi-tech technologií mohou být stejně nebezpečné až fatální útoky prostřednictvím počítačové sítě. Obecně řečeno, teroristé a zločinci se zaměří na to, co považují za nejslabší nebo nejzranitelnější cíle, které se označují jako tzv. “měkké cíle”. Cyberterorismus nebo počítačová kriminalita může ohrozit data, komunikaci, záznamy obchodních transakcí, finančních operací nebo uzavřít celou počítačovou síť.

2.2.1 Hrozba terorismu

Samostatnou kapitolou, se vzhledem k událostem posledních let stala hrozba terorismu. Dopad terorismu na cestovní ruch může být obrovský. Kromě přímých obětí může mít dopad na nezaměstnanost, bezdomovectví, deflaci a mnoho dalších sociálních a ekonomických aspektů. Podíl cestovního ruchu na ekonomiku země je v mnoha zemích tak velký, že jakýkoliv pokles v této oblasti je příčinou velkých problémů. A to i vzhledem k návaznosti na další odvětví související s cestovním ruchem, jako jsou letecké společnosti, hotely, restaurace a další společnosti, které jsou zprostředkovateli dalších služeb pro turisty.

Terorismus z pohledu historie

Strach z náhodného teroristického útoku není nic nového, zvýšenou pozornost ve vztahu k takovým událostem lze však sledovat především v souvislosti s útokem 11. 9. 2001. Jako forma politického a náboženského vyjádření se terorismus datuje v období 6. s. př. n. l., kdy židovští patrioti oponovali římskému panovníkovi v Palestině a zahájili teroristickou kampaň k vyhnání Římanů z Palestiny. Podobné útoky se opakovaly v letech 116 až 117 př. n. l. a poté znovu v letech 132-135 př. n. l., dokud nebyla židovská populace zcela vyhnána z Říma. Termín terorismus však vstoupil oficiálně do slovní zásoby až v 18. století, kdy Edmund Burke kritizoval tzv. "vládu teroru" v průběhu francouzské revoluce v letech 1792-1794. V tomto období používala francouzská vláda systematický teror k zastrašení nepřátel. Od té doby se však terorismus stal celosvětovým problémem, a to především na konci 60. a počátkem 70. let, a po krátké odmlce se objevil opět v 80. letech. Jedním z příkladů je teroristický útok v průběhu olympijských her v Mnichově v roce 1972 - palestinský útok na izraelské sportovce si tehdy vyžádal 11 mrtvých. V polovině 80. let došlo k prudkému poklesu počtu turistů v Anglii, a to především v souvislosti s bombovými útoky způsobenými IRA. Je smutnou skutečností, že hrozba teroristického útoku se v dnešní době stala téměř samozřejmostí. Zlomovou událostí je přesto považován teroristický útok na WTA dne 11. 9. 2001¹⁹.

Terorismus ignoruje jakékoliv vymezení oblastí a nemá žádný respekt vůči jakémukoliv území. Proto teroristé opakovaně útočí i na oblasti velmi vzdálené a záměrně jsou oběťmi civilní obyvatelé, včetně turistů, zcela nesouvisejících s příčinami teroristických útoků. Často je důvodem získání pozornosti a publicity.

Turisté mohou být vystaveni útokům zločinců nejen při cestování, ale i při nákupech. V uplynulých letech došlo k četným teroristickým útokům v mnoha zemích, které se nacházejí na různých kontinentech a různých oblastech (centra měst, poutní místa, místa určená pro kulturní, společenská a sportovní setkání). Za všechny jmenujme alespoň USA (New York), Egypt (Káhira, Šarm el Šejk), Španělsko (Madrid), Velká Británie (Londýn), Keňa, Alžírsko, Bali, Rusko aj. Společným jmenovatelem těchto míst je především to, že

---

¹⁹ CARR, Caleb. *Dějiny terorismu: dějiny války proti civilistům: od starověku po současnost*. Praha: Práh, 2002. ISBN 80-7252-063-6.

byla populární a hojně navštěvovaná. Hlavním mottem vždy bylo: “Čím více, tím lépe”. Teroristé a zločinci se totiž velmi často zaměřují na turisty, jako na hlavní cíle svých útoků.

Je důležité pochopit rozdíl mezi trestnou činností a terorismem. Prvotní motivací trestné činnosti je zisk a pokud možno neodhalení pachatele. Oproti tomu v případě terorismu hledají pachatelé co nejvyšší úroveň zviditelnění a propagaci sami sebe. V tomto případě není finanční zisk nutně motivující faktor. Častou součástí podstaty teroristického útoku je cílení na mnohonárodnostní skupiny. V řadě případů jsou teroristé připraveni riskovat vlastní bezpečnost a své vlastní životy pro ideologické myšlení.

2.2.2 Migrace

Itálie je jednou ze zemí, které se dotýká migrační krize Evropy. Země zaznamenala v posledních letech příliv stovky tisíc osob, především z Afriky. Poloha podél Středozemního moře a malá vzdálenost od Afriky činí z Itálie ideální vstup na evropský kontinent především pro ty, kteří přicestují lodí.

Dle OSN v roce 2017 přicestovalo do Itálie 119 133 migrantů, z toho 2832 zahynulo nebo se ztratilo. Na vrcholu evropské migrační krize v roce 2015 přicestovalo do Itálie 181436 osob a 4581 osob při tom zahynulo.

Podobně jako v ostatních částech Evropy se v Itálii projevuje nárůst pravicových populistických a protiimigračních stran a hnutí. Tyto samozřejmě existovaly již před příchodem migrantů a byly zaznamenány zprávy o násilí vůči zahraničním hostům, avšak v současné době se jedná o zřejmé projevy rasismu, které bývají předmětem politických debat, neboť jsou spojovány výhradně s problematikou přistěhovalectví. Na základě průzkumu veřejného mínění, který zveřejnila Evropská unie na jaře roku 2017, obyvatelé členských států EU uvedli, že přistěhovalectví vnímají jako druhou největší hrozbou hned po terorismu²⁰.

---

²⁰ Statistika migrace a migrující populace [online] ©2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/cs

2.3 Zhodnocení rizik v cestovním ruchu – Světový index míru (GPI)

Globální mírový index (GPI) posuzuje úroveň míru ve 163 nezávislých státech (obr. č. 4). Index byl poprvé zveřejněn v roce 2007, kdy bylo do studie zahrnuto pouze 121 zemí a následné zprávy se vydávají každoročně. GPI vydává sdružení EconomistIntelligence Unit (EIU) z Austrálie, která je podporována i Organizací spojených národů (OSN).

GPI vyhodnocuje globální mír ve třech rovinách: úroveň bezpečnosti, úroveň probíhajících domácích i mezinárodních konfliktů a stupeň militarizace dané země. Rozhodujícími faktory jsou jak interní (úroveň násilí a zločinu uvnitř země, tak i externí - vojenské útoky a války mimo danou zemi). Nálezy GPI však bývají kritizovány za absenci ukazatelů týkajících se násilí na ženách a dětech, nicméně ve velkém počtu zemí tyto údaje nejsou vůbec poskytovány nebo jen velmi málo.

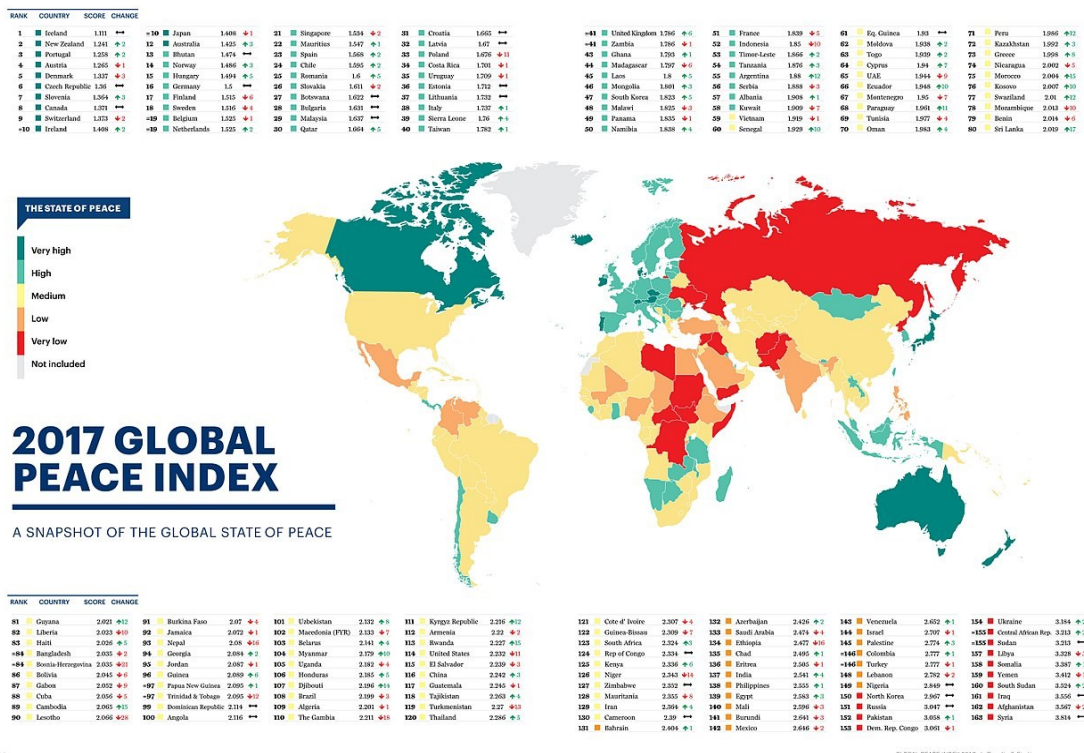
Údaje z roku 2017 udávají, že celková úroveň míru poklesla o 2,14 % a vzrostl rozdíl mezi nejméně a nejvíce "mírovými" zeměmi. Oproti tomu vzrostl počet teroristických útoků s historicky nejvyšším počtem obětí za posledních 5 let.

Na základě šetření bylo zjištěno, že lze nalézt souvislost mezi mírem a příjmy obyvatel sledovaných zemí, stejně jako úroveň vzdělání. Dalším ukazatelem je většinou vysoká úroveň transparency vlády s nízkou mírou korupce těchto zemí.

Za účelem zjištění byla aplikována statistická analýza, která měla určit indikátory, které jsou považovány za nejdůležitější. Mezi statisticky nejdůležitější byly poté vybrány:

- fungování vlády státu
- regionální integrace
- vstřícnost vůči cizincům
- důležitost víry
- korupce
- svoboda médií
- HDP na osobu

Na obrázku č. 4 je uvedeno hodnocení jednotlivých zemí dle GPI. Čím nižší hodnota GPI, tím vyšší je „mírumilovnost“ jednotlivých států. Stupnice barevně znázorňuje jednotlivá dělení dle úrovně. Z těchto údajů vyplývá, že do kategorie velmi „mírumilových“ zemí (tm. zelená barva) patří např. i Česká republika, Itálie a další státy Evropy, naopak např. Rusko a velká část států Afriky patří mezi nejméně mírumilové státy (červená a oranžová barva).

Obrázek 4 Global Peace Index 2017

Zdroj: <http://visionofhumanity.org/indexes/global-peace-index/>

2.4 Zhodnocení rizik v cestovním ruchu – GlobalTerrorism Index (GTI)

Dalším ukazatelem bezpečnosti je Globální index terorismu (GTI), který poskytuje komplexní shrnutí klíčových globálních trendů terorismu. Podkladem pro výsledky GTI jsou čtyři rozhodující faktory: počet teroristických útoků v daném roce, počet úmrtí při teroristických útocích v daném roce, počet zraněných při teroristických útocích v daném roce a míra celkové škody na majetku, která byla způsobena při teroristických útocích v daném roce²¹.

Index poskytuje komplexní souhrn klíčových globálních trendů a vzorů v terorismu. Od roku 2000. Vypracovává souhrnné skóre, aby bylo zjištěno řádné zhodnocení jednotlivých zemí a dopady terorismu. GPI je vlastně systematické řazení států podle teroristické činnosti. Index kombinuje řadu faktorů spojených s teroristickými útoky, aby vytvořil explicitní obraz dopadu terorismu, ilustrující trendy a poskytl datové řady pro analýzu. GTI je založen na datech z Globální databáze terorismu (GTD), které shromažďuje Národní konsorcium pro studium terorismu a reakce na terorismus (START) na univerzitě v Marylandu. GTD zaznamenala více než 150 000 případů terorismu. GTI zahrnuje 163 zemí, které pokrývají 99,7 % světové populace.

Cílem GTI je vyhodnotit trendy a pomoci informovat o vhodných politických reakcích. Globální index terorismu byl vyvinutý v souvislosti s Globálním mírovým indexem.

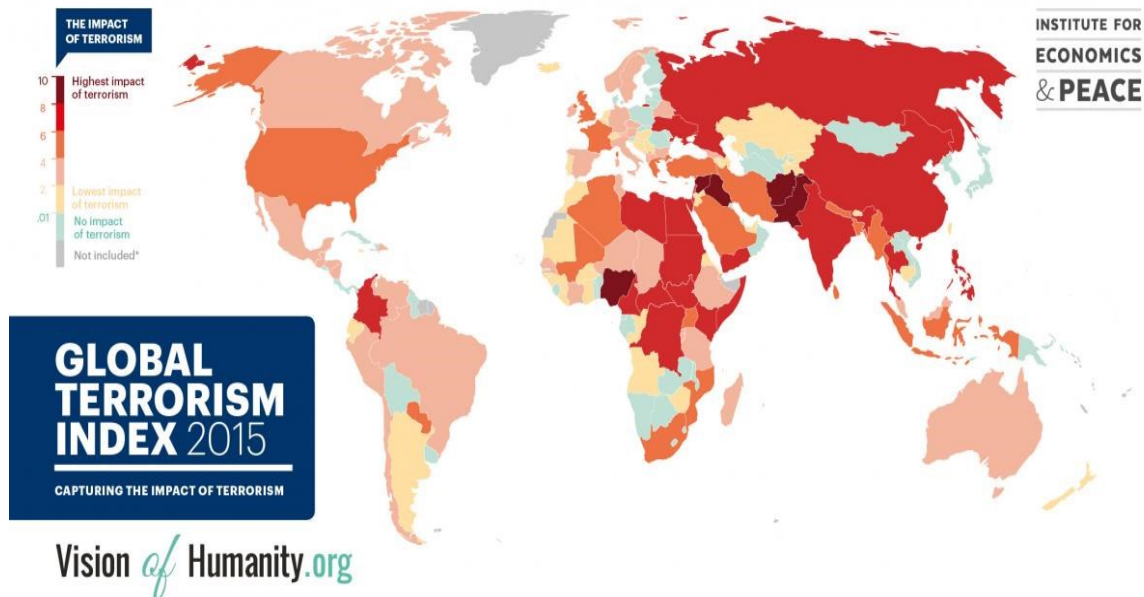
GTI definuje terorismus jako ohrožení nebo skutečné použití nezákonné síly a násilí nestátním činitelem, k dosažení politického ekonomického, náboženského nebo sociálního cíle, a to prostřednictvím strachu, zastrašování a nátlaku. Terorismus není jen fyzickým aktem útoku, ale také psychickým dopadem, který může být několik let. To znamená, že incident musí splnit tři kritéria. Musí být úmyslný, musí zahrnout určitou míru násilí nebo hrozby násilí, včetně majetkových škod a musí být spáchána nestátním subjektem²².

---

²¹Most peaceful countries in the world 2017 [online] ©2018 [cit. 2018-04-20], dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/273159/most-peaceful-countries-in-the-global-peace-index/>

²²Global Terrorism Index [online] ©2018 [cit. 2018-04-12], dostupné z: <http://visionofhumanity.org/indexes/terrorism-index/>

Na mapě (obr. 5) je graficky znázorněno rozdělení států podle míry GTI. Čím tmavší barva, tím je míra GTI vyšší a z toho vyplývá, že většina států v Asii a Africe je zahrnuta do oblasti s vysokou hodnotou GTI. V Evropě je vyšší hodnota GTI vyhodnocena u Francie a Velké Británie. Tyto údaje se však mění v souvislosti s aktuální situací.

Obrázek 5 Global Terrorism Index 2015

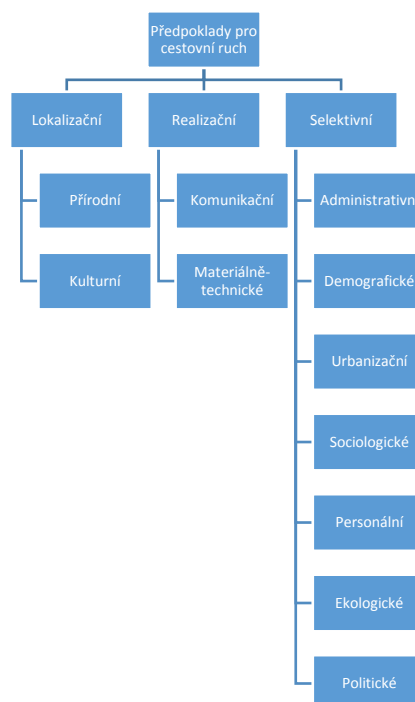
Zdroj: <http://visionofhumanity.org/indexes/terrorism-index/>

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA PŘEDPOKLADŮ A BEZPEČNOSTNÍCH RIZIK VE ZVOLENÉ DESTINACI CESTOVNÍHO RUCHU - ITÁLIE

Analýza rizik cestovního ruchu v Itálii je zkoumána na základě teoretických poznatků, které znázorňují ukazatele oblíbenosti Itálie a nastiňují možná rizika.

Obrázek č. 6 znázorňuje jednotlivé předpoklady pro cestovní ruch²³, kterým jsou dále věnovány kapitoly 3.1 až 3.4 a rizikům cestovního ruchu v Itálii jsou věnovány kapitoly 3.5 až 3.9.

Obrázek 6 Faktory ovlivňující cestovní ruch

---

²³ ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

3.1 Lokalizační faktory a předpoklady cestovního ruchu v Itálii

Pojem lokalizační faktory a předpoklady cestovního ruchu (rovněž “*předpoklady pro formování rekreačních procesů v území*”²⁴) se rozumí významní činitelé v rámci geografického vymezení tzv. přírodního rekreačního potencionálu. Přírodní rekreační potenciál představuje využitelnost přírodních zdrojů a podmínek k rozvoji turismu. Zeměpisné vymezení je prostorově realizováno od rekreačních lokalit až k rekreačním oblastem. Z významných indikátorů lze jmenovat údaje o kapacitě, kvalitě a délce využitelnosti tohoto přírodního rekreačního potencionálu. Mezi základní lokalizační faktory a předpoklady cestovního ruchu patří reliéf, klimatické poměry, hydrologické poměry, fauna a flóra určité turistické destinace²⁵.

3.1.1 Rozloha

Itálie (Repubblica Italiana) leží v jižní Evropě, na Apeninském poloostrově. Celková rozloha Itálie je 301 230 km², což je pro srovnání jen o něco méně než Polsko. Na severu země má hranice se Švýcarskem (740 km), Francií (488 km), Rakouskem (430 km) a Slovinskem (232 km). Součástí Itálie jsou i dva vnitrozemské státy: San Marino (rozloha 39 km², cca 32 000 obyvatel) a Vatikán (rozloha 0,44 km² cca 1000 obyvatel).

3.1.2 Pobřeží, pláže

Východní pobřeží omývá Jaderské moře, jižní pobřeží moře Jónské a západní část Ligurské moře a Tyrhénské moře. Významná část země je tvořena rozsáhlými ostrovy, nejvýznamnějším je Sicílie, která je se svými 26 000 km² největším ostrovem Středomoří. Mezi další rozlohou významnější ostrovy patří o něco menší Sardinie (24 000 km²). Díky délce

---

²⁴ 22 TOUŠEK, Václav, KUNC, Josef, VYSTOUPIL, Jiří. Ekonomická a sociální geografie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 411 s. ISBN 80-7380-114-0, s. 411.

²⁵ GALVASOVÁ, Iva, BINEK, Jan, HOLEČEK, Jan, CHABIČOVSKÁ, Kateřina, SZCZYRBA, Zdeněk a kolektiv. Průmysl cestovního ruchu. Praha: GaREP, spol. s r. o., Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008. 264 s. ISBN 978-80-87147-06-1, s. 41 – 43.

pobřeží 7 600 km si Itálie drží 15. příčku na světě, čímž předstihla i podstatně větší státy, například Turecko nebo Brazílii.

Většina pláží v Itálii je písčitéch. Oblast Terstu je tvořena skálou, od oblasti Benátek do Ancony se střídají písčité pláže a laguny. Od oblasti poloostrova Conero se dále vyskytují spíše pláže s oblázky, které se v oblasti tzv. Palmové riviéry opět mění na písčité pláže. V oblasti hornatého poloostrova Gargano se nachází jak písčité, tak i oblázkové pláže. Oblast Apulliea Kalábrie tvoří vzácné pláže s bílým pískem.

3.1.3 Hory, pohoří

Nejvyšším bodem Itálie je MontBlanc (4 807 m.n.m.), naopak nejnižším bodem Itálie je Středozemní moře (0 m).

Téměř dvě třetiny italského území je tvořeno horami a pahorkatinami. Na severu země se nachází Alpy, na jejichž úpatí se rozkládá jezero Lago di Garda (370 km²). Střední část Itálie protíná pohoří Apenin v délce 1 200 km. Západní část Itálie tvoří Tyrhénské podhůří, které je charakteristické kopcovitou krajinou s údolím, v některých místech s kráterovými jezery. Jižní část je oblastí pahorkatin s několika vulkány. Mezi nejznámější řadíme Vesuv, Etna a Stromboli, které jsou činné i v současnosti.

Ostrovní část Itálie je tvořena již výše zmíněnými ostrovy Sicílie, Sardínie. Menší ostrovy italského pobřeží jsou Liparské ostrovy, Ischia a Capri.

3.1.4 Vodstvo

Vodstvo Itálie tvoří především řeka Pád, jejíž tok je 652 km a okolí této oblasti patří k neúrodnějším oblastem celé země. Vytváří bažinatou deltu o rozloze cca 1 600 km² a koryto řeky dosahuje v některých místech šířky až 350 m. Řeka Pád se vlévá do Jaderského moře. V pořadí dalšími významnými řekami jsou Adige, která pramení v Alpách, Tibera protékající hlavním městem Řím a v neposlední řadě i Arno a Piava. Řeky, které se nachází v jižních částech země, bývají přes léto často zcela bez vody.

V Itálii se nachází množství jezer, ve skutečnosti více než tisíc, které jsou proslulé svou impozantní krásou a každé je charakterizováno odlišnými rysy. Například jezera Como, Garda a Maggiore jsou známa po celém světě a nabízí pobyty v těsném kontaktu s přírodou, přesto poskytují veškerý komfort. K dispozici je velká nabídka vodních sportů, včetně rybaření.

3.1.5 Ovzduší

Průmyslově vyspělejší severní oblast dosahuje díky znečištění ovzduší desáté, nejvyšší, úrovně celosvětového indexu emisí oxidu uhličitého a je v pořadí jeho dvanáctým největším producentem. Metropolitní oblasti jsou postiženy dopravními zácpami, které tuto ekologicky negativní situaci zhoršují.

3.1.6 Klimatické podmínky, teploty

Počasí v zimě: převážná část pobřeží spadá do oblasti se středomořským subtropickým klimatem, s velmi mírnou a na deště bohatou zimou. Severní oblast v blízkosti řeky Pád (regiony Piemont a Lombardie) zasahuje do mírného, středoevropského klimatu, který je totožný s počasím v České republice čili velmi chladné a obvykle s velkým množstvím sněhu. Specifické horské podnebí má samozřejmě oblast Alp, které tvoří přirozenou bariéru, zabraňující průniku studeného polárního vzduchu na celý Apeninský poloostrov. Mezi nejznámější lyžařská střediska patří: Cortina d'Ampezzo, Arabba Marmolada, Obereggen například Bormio / San Colombano

Počasí v létě: záleží samozřejmě na konkrétní oblasti, ale standardně lze letní počasí v Itálii popsat jako suché a horké. Oblast na severu, v blízkosti řeky Pád, je ovlivněna mírným středozezemním klimatem, naopak ostrovní oblast na jihu, kde se nachází Sicílie, je ve velké míře ovlivněna blízkostí Afriky. Jižní strana je bohatá na příliv větrů, které přináší horký a suchý vzduch. V letním období se teploty na severu Itálie pohybují mezi 22°C-24°C, oproti tomu na jihu Itálie se teploty pohybují v rozmezí 26°C - 28°C. V oblasti Sicílie se však teploty pohybují až kolem 45°C²⁶.

V tabulce č. 1 jsou znázorněny průměrné teploty v severní části Itálie, v tabulce č. 2 jsou znázorněny průměrné teploty ve střední části Itálie a v tabulce č. 3 jsou znázorněny průměrné teploty v jižní části Itálie.

---

²⁶BELFORD, Ros. *Itálie*. Vyd. 4., (rozš.). Přeložila Lenka SVOBODOVÁ, přeložil Josef KOVAL. V Praze: Ikar, 2007. Společník cestovatele. ISBN 978-80-249-0937-0.

Tabulka 1

Průměrné minimální a maximální denní teploty a počet dnů se srážkami v severní oblasti Itálie (Miláno)												
	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červc.	Srpen	Září	Říjen	Lis-top.	Prosín.
Max °C	6	8	14	17	21	26	29	29	25	18	12	7
Min. °C	-4	-3	1	4	9	13	16	16	12	8	1	-3
Ø dešt. dnů	8	6	8	14	14	12	10	11	10	12	12	14

Tabulka 2

Průměrné minimální a maximální denní teploty a počet dnů se srážkami ve střední oblasti Itálie (Řím)												
	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červc.	Srpen	Září	Říjen	Listop.	Prosín.
Max °C	12	13	15	15	23	27	30	30	27	22	16	13
Min. °C	3	4	5	8	11	15	17	18	15	11	7	4
Ø dešt. dnů	14	13	13	13	10	8	5	6	9	12	15	14

Tabulka 3

Průměrné minimální a maximální denní teploty a počet dnů se srážkami v jižní oblasti Itálie (Kalábrie, Sicílie)												
	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červc.	Srpen	Září	Říjen	Listop.	Prosín.
Max °C	15	15	16	18	21	25	30	29	27	23	19	16
Min. °C	11	11	11	13	16	20	23	24	22	19	15	12
Ø dešt. dnů	13	11	11	10	6	3	2	3	9	10	14	12

3.1.7 Ekologické problémy

Mnoho vodních toků a pobřežních oblastí je znečištěno průmyslovou a zemědělskou činností. Odpad z těchto činností není vždy likvidován podle zásad ekologické likvidace a může vést i k trvalým zdravotním následkům, jako byl případ v Sevesu (10. 7. 1976 došlo k výbuchu chemické továrny Icmesa ve městě Seveso, kdy do ovzduší unikly cca 2 kilogramy dioxinu a bylo zamořeno téměř 2 000 hektarů půdy v okolí; následkem výbuchu onemocnělo více než 200 lidí).

Mezi další problémy současnosti patří odlesňování a špatné hospodaření s půdou, což vedlo i k ekologickým katastrofám, neboť dochází k rozsáhlým erozím půdy.

Itálie disponuje rozsáhlou faunou se 57 000 druhů, což představuje třetinu veškeré evropské fauny.

Rozmanitá geologická struktura země přispívá k vysoké klimatické a biologické rozmanitosti. Itálie je signatářem Bernské úmluvy o ochraně evropských volně žijících živočichů, která poskytuje ochranu jak jednotlivým druhům, tak i jejich stanovištím.

3.2 Selektivní faktory a předpoklady cestovního ruchu v Itálii

Jako selektivní neboli kulturně historické faktory a předpoklady cestovního ruchu lze chápat takové dispozice, které vznikly činností lidí (antropogenní činnosti). Takové faktory a předpoklady cestovního ruchu obsahují nedílnou součást geografického potenciálu, udávají funkční využití a pobízejí další skupiny účastníků cestovního ruchu. K prvořadým faktorům určujícím vhodné předpoklady pro cestovní ruch patří kulturní a historické památky, kulturně-společenské akce, sportovní akce a zařízení k nim určená²⁷.

Itálie nabízí množství horských lokalit, které jsou ideální pro návštěvu v kterémkoliv ročním období, ať už v zimním nebo letním. Ze severu na jih nabízí turistům rozmanitou skladbu krajiny, vysokohorská jezera, krásné lesy, okouzlující vesnice bohaté na historii,

---

²⁷ GALVASOVÁ, Iva, BINEK, Jan, HOLEČEK, Jan, CHABIČOVSKÁ, Kateřina, SZCZYRBA, Zdeněk a kolektiv. Průmysl cestovního ruchu. Praha: GaREP, spol. s r. o., Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008.

tradice a samozřejmě gastronomii. Aktivitám jako je sport, zábava a relaxace se zde velmi dobře daří. Většina italských horských středisek nabízí množství škálu kulturních a outdoorových aktivit: lyžování, snowboarding, trekking, nordicwalking, jízdu na horském kole. Výborné podmínky nabízí i pro bruslení, plavání, tenis, jízdu na koni a další. Největší podíl na těchto aktivitách nabízí Alpy, které tvoří geografickou hranici severní části Itálie. Impozantní horský hřeben prochází řadou oblastí od Ligurie až po Piemont, Lombardii, Trentino a další.

Itálie je zemí, která má po Řecku nejdelší evropskou historii. Dlouhé a bohaté dějiny zanechaly na tomto území množství památek. Přesto Itálie, tak jak ji známe dnes, byla sjednocena teprve nedávno.

Italská kultura má počátek již v období před obdobím antiky, kdy vzniklo např. Koloseum a Forum Romanum v Římě. Itálie je považována za kolébku renesance a baroka. Z tohoto období pochází například katedrála ve Florencii. Díky úrovni stavitelství, malířství a sochařství je Itálie na světové špičce

Mezi nejvýznamnější italské památky, mezi kterými najdeme i takové, které jsou zahrnuty do seznamu kulturních památek UNESCO patří archeologická oblast Pompeje, bazilika San Francesco v Assisi, Dominikánský klášter Santa Maria s freskou "Poslední večeře" od Leonarda da Vinci, města Verona, Syrakyusy, Benátky a Vicenza, historická centra měst Řím, Neapol, Florencie, Siena a další, "šikmá" věž v Pise, vinice v oblasti Piemont a mnoho dalších. Celkový počet památek zahrnutých na seznam UNESCO v Itálii je 53, což je největší počet mezi zeměmi s památkami zahrnutými na tento seznam. Památky UNESCO jsou vybrány na základě přesných kritérií, které charakterizují místa, oblasti a události, které mají zvláštní význam v oblasti kultury, archeologie, životního prostředí nebo krajiny.

Starověk

Řím byl dle legendy založen v roce 753 př. n. l. Romulem a Remem. V jižní části Itálie a v oblasti Sicílie se v té době rozšířila řecká kultura. Řím se brzy stal důležitou mocenskou základnou a centrem obchodu.

Středověk

V období středověku ovládly Itálii kmeny Germánů. Severní část se rozvinula pod nadvládou Germánů v největší obchodní oblast Evropy s hlavními městy obchodu Florencií, Milánem a s přístavními městy Janov a Benátky. Tato města se stala nositelem pokroku.

K nejvýznamnějším památkám pocházejícím z tohoto období patří např. Palazzo Vecchio ve Florencii a díla od Petrarce, Boccaccia a Danteho. V roce 1347 zasáhl Itálii mor, který zahubil celou třetinu obyvatel.

Sjednocení Itálie

V polovině 19. století došlo k politickému sjednocení Itálie, a to díky Giuseppe Garibaldiho osvobozeneckému hnutí. Italské království bylo vyhlášeno v roce 1861, hlavní město byl Turín. Až po připojení Benátek v roce 1866 a Říma v roce 1870 byl proces sjednocení Itálie dokončen. Po hrdinech, kteří přispěli k tomuto sjednocení, je pojmenována spousta ulic ve většině italských měst. Toto období je považováno za nejvýznamnější éru italské opery, kdy vzniklo množství děl od Verdiho a Rossiniho.

Přelom 19. a 20. století

V době 1. světové války stála Itálie na straně Dohody, v roce 1922 se k moci dostal Benito Mussolini a během 2. světové války se stala spojencem nacistického Německa. V roce 1946 bylo na základě ztráty důvěry zrušeno království a byla vyhlášena republika.

Poválečné období

Italská republika byla vyhlášena 18. 6. 1946 a od roku 1949 je členskou zemí NATO. V 50. a 60. letech se střídaly vlády pravicové a pravocentristické a Itálie zažívala hospodářský rozkvět. V letech 1968-1969 byla Itálie v krizi, kterou měla za následek levicová vláda a bylo to období četných stávek a studentských bouří. Tehdejší sociální problémy měly dopad i na filmovou tvorbu. Významným režisérem této doby byl F. Fellini, jehož díla se stala kulturním dědictvím Itálie²⁸.

---

²⁸ Itálie-průvodce[online] ©2018 [cit. 2018-04-21], dostupné z: <http://italie.orbion.cz/stat/pruvodce/historie-1976/>

Současnost

Od 1. 1. 1952 je Itálie členem Evropské unie a patří k zakládajícím členům. V Radě Evropské unie má 29 hlasů a do Evropského parlamentu volí 73 poslanců. Itálie je členem Schengenu, EU. Od roku 2015 je italským prezidentem Sergio Mattarella.

3.3 Realizační faktory a předpoklady cestovního ruchu v Itálii

Realizační faktory a předpoklady cestovního ruchu umožňují uskutečnění cestovního ruchu. Dále vytváří spojení a prostorovou lokalizaci vztahů mezi podstatou zájmu o cestovní ruch a lokalitami cestovního ruchu, které lze realizovat jak na základě předpokladů postavených na komunikaci, tak i na základě související infrastruktury turismu²⁹.

Hotely a ubytování

Cestovní ruch v Itálii pokrývá hustá síť hotelových sítí, mezi které náleží např. B&B Di Qualitá, B&B Hotels, Best Western, Charme e Relax, Inter Chalet, Interholiday, Mercure, NH Hotels a Rental in Rome.

Dopravní infrastruktura

Itálie se podle pěti hlavních analyzovaných sektorů (železniční doprava, silniční doprava, letecká doprava, přístavní infrastruktura a rychlost dodávek zboží) nachází zhruba uprostřed žebříčku, průměrně na 17. místě z celkových 28. V případě železniční dopravy skončila na 15. místě, u silniční dopravy (kde EK oceňuje rozšíření vozidel na plyn LPG) na 18. a u letecké dopravy a u kategorie přístavní infrastruktura dokonce na 19. místě, tedy pod evropským průměrem.

---

²⁹ GALVASOVÁ, Iva, BINEK, Jan, HOLEČEK, Jan, CHABIČOVSKÁ, Kateřina, SZCZYRBA, Zdeněk a kolektiv. Průmysl cestovního ruchu. Praha: GaREP, spol. s r. o., Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008.

264 s. ISBN 978-80-87147-06-1, s. 45.

Silniční doprava

Silniční a dálniční síť v Itálii je v celkové délce 654 676 km, z toho dálnice 6 460 km, což ji řadí mezi nejdelší v celé Evropě³⁰. Prostřednictvím dálnice A1, která je spojnicí Milána a Neapole (přes Řím), dochází k výraznému zrychlení dopravy mezi severní a jižní částí Itálie. V současné době je délka dálnic přibližně 6 800 km.

Letecká doprava

Vzhledem k tomu, že letiště jsou rozmístěna ve všech oblastech Itálie, je využití letecké dopravy pro cestování nejvhodnější variantou, která bývá v mnohých případech cenově výhodnější, než např. doprava autobusem.

Obrázek 7 Mapa letišť v Itálii

Zdroj: <https://maps-italy.com>

---

³⁰Země světa – Itálie [online] 2018 [cit. 2018-04-25]. Dostupné z: http://www.bedekr.cz/staty/Evropa/Italie?det=cia_tran_info.html

Železniční doprava

Celková délka železnice v Itálii činí 19.394 km. Za zmínku stojí železniční doprava, která kromě běžných vlaků disponuje i vysokorychlostními vlaky. Délka všech vysokorychlostních tratí, které jsou určeny pro rychlost nad 250 km/hod., činila 1. 4. 2013 činila 923 km a využilo ji 25 milionů cestujících³¹.

3.4 Socio-ekonomické faktory a předpoklady cestovního ruchu v Itálii

Socio-ekonomickými faktory a předpoklady cestovního ruchu se rozumí podmínky, které uvádí v činnost rekreační a turistické procesy. Tyto procesy a předpoklady ovlivňují různou intenzitu podílu a zájmu populace na turismu. Představují tzv. determinující dispozice tzv. potenciálu rekreativity obyvatelstva. K základním socio - ekonomickým faktorům a předpokladům cestovního ruchu patří demografické, urbanizační a ekonomické faktory, včetně sociálně - kulturních a sociálně politických podmínek určité turistické destinace.

3.4.1 Řeč, jazyky

Oficiálním jazykem je italština, jež je využívána více jak 91 % obyvatel. Tento jazyk má i množství dialektů. Standardy italštiny byly určeny až na počátku 50. let díky masmediím, i přes tuto skutečnost existují v dnešní době minoritní skupiny obyvatel, které nepoužívají italštinu.

3.4.2 Obyvatelstvo

Úředním jazykem je italština, státní zřízení parlamentní republika, měnou euro (na území enklávy švýc. frank).

Itálie má v současné době cca 60 600 000 obyvatel (2016), z nichž bezmála 4 000 000 žijí v metropoli Řím. Tento údaj je řadí na čtvrtou příčku mezi státy Evropské unie. Faktem však je skutečnost, že Itálie patří mezi státy s velmi nízkou porodností a od toho se odvíjející velmi vysoký podíl obyvatel nad 65 let a oproti tomu velice nízký podíl obyvatel do 14

---

³¹ Vysokorychlostní tratě v Itálii [online] 2018 [cit. 2018-04-25]. Dostupné z: <https://www.vysokorychlostni-zeleznice.cz/vysokorychlostni-trate-italie/>

let. Průměrná italská rodina má 1,27 dítěte, což patří mezi stát s nejnižší porodností v Evropě. Z tohoto důvodu je více jak 20 % populace starší 55 let.

Dominantní národnostní skupinu tvoří Italové, menší zastoupení mají Němci, Francouzi a slovinští Italové v jižní části země. Stále větší zastoupení je ze strany muslimských přistěhovalců. Průměrná hustota osídlení v Itálii je 201,1 obyvatel na km² (obr. č. 8). Severní část Itálie, která je na tom ekonomicky nejlépe, je nejhustěji osídlenou a také podstatně více urbanizovanou oblastí, než zbyváající část území. Jižní část trápí problémy s odlivem obyvatel, a to jak na průmyslově vyspělejší sever země, tak i celkově do větších měst. Ve městech, která se nachází v přímořských oblastech, se počet obyvatel i stonásobně navýší během letní sezóny.

Obrázek 8 Hustota osídlení v Itálii v roce 2016

Zdroj: <http://populace.population.city/italie/>

3.4.3 Administrativní členění

Hlavním městem Itálie je Řím. Itálie je parlamentní republikou. Úředním jazykem je italština. Itálie se člení na 20 regionů, mezi které patří Abruzzo, Apulie, Basilicata, Benátsko, Emilia-Romagna, Furlandsko - Julské Benátsko, Kalábrie, Kampánie, Lazio, Ligurie, Lombardie, Marche, Molise, Piemont, Sardinie, Sicílie, Toskánsko, Tridentisko - Jižní Tyrolsko, Údolí Aostya Umbrie. S ohledem na historické okolnosti či z jazykových důvodů má pět z těchto regionů specifický autonomní status (Sicílie, Sardinie, Furlandsko - Julské Benátsko, Tridentisko - Jižní Tyrolsko a Údolí Aosty). Regiony se dále dělí na provincie, kterých je celkem 110.

Obrázek 9 Administrativní rozdělení Itálie

Zdroj: <http://italka.cz/regiony-italie-a-administrativni-cleneni/>

3.4.4 Náboženství

Více než 87 % obyvatel Itálie je římsko-katolického vyznání, a díky tomu je zde nejpočetnější zastoupení katolických kostelů. K dalším křesťanským náboženstvím, která jsou v Itálii zastoupena, patří ortodoxní církve, další druhy jsou zastoupeny už jen minimálně. K nekřesťanským náboženstvím, která jsou v zemi zastoupena, se řadí především islám, který však - na rozdíl od jiných náboženství - nemá nárok na příspěvek od církve, který pobírají všechna ostatní náboženství v zemi. Zajímavostí je, že pokud přívrženci islámu (muslimové), odmítají odvádět daně, které jsou poté převáděny na jiná náboženství, jsou povinni totožnou částku odvést do sociálního pojištění.

Dalšími náboženstvími, která jsou v Itálii zastoupena pouze v minimální míře jsou judaismus, buddhismus a hinduismus. Většina z těchto náboženství má zastoupení pouze v počtu několika desítek přívrženců.

3.4.5 Společenské a kulturní události

Patriotismus k rodnému městu a zemi, který je pro obyvatele Itálie typický, se odráží v mnoha uměleckých festivalech, které probíhají především ve střední části Itálie. Pořádají se ve starověkých amfiteátrech nebo jiných historických objektech a trvají někdy i několik týdnů. Nejprestižnějším je bezesporu filmový festival v Benátkách, který se koná v srpnu a září a karneval, který se ve stejném městě koná každý únor.

Mezi další kulturní akce patří umělecké festivaly Festival dei Due Mondi, Sferisterio v Maceratě, Římská aréna ve Veroně a Letní festival v Bologna další.

Itálie je známá taky kladným vztahem ke sportu. Především fotbal má v zemi dlouholetou historii a úspěchy jsou známy po celém světě, neboť italská fotbalová reprezentace patří mezi nejúspěšnější týmy.

Dalším sportem, který proslavil Itálii ve světě je motocyklistika (Valentino Rossi) a automobilový sport. Nejznámějším představitelem je Enzo Ferrari, který na konci své kariéry založil proslavenou továrnu na výrobu automobilů, která funguje do současnosti.

3.5 Bezpečnostní rizika v Itálii

Itálie má nízkou úroveň kriminality a bezpečnostní situace je v podstatě shodná jako v ostatních zemích jižní Evropy. Ostražitost je třeba v případech kapesních krádeží, krádeží v automobilech, v dopravních prostředcích (rizikovou lokalitou jsou nádraží Termini v Římě, Milan Centrale, Florencie Santa Maria Novella a neapolské Centrale). Bezpečnost na nádražích zajišťuje italská bezpečnostní policie. K častým krádežím dochází také na letištích (nejrizikovějším je letiště Malpensa. Největší riziko je přirozeně v nočních hodinách. Především v turistických místech jsou turisté ohroženi organizovanými skupinami s mnohých případech s nezletilými členy. I přes včasné ohlášení bývá dopadení viníka neúspěšné. Kapesní zloději jsou často oblečení jako seriózní osoby, proto by turisté neměli propadnout falešnému pocitu bezpečí. V Itálii je třeba být obezřetný i na ulici, kdy dochází ke krádežím zlodějů na skútrech a koloběžkách.

Bylo zaznamenáno i několik případů oloupení turistů za použití omamných prostředků. Tyto případy byly hlášeny na římském nádraží Termini, v barech a kavárnách poblíž Collosea na náměstí Piazza Navona, dále pak v kavárnách v centru Florencie a Neapole. Rizikem při užití omamných látek je sexuální napadení. Několik obětí muselo být po takových útocích hospitalizováno a 2 případy skončily smrtí oběti.

K dalším negativním událostem může dojít během stání na semaforech, kdy zloději mohou oloupit posádku auta o převážené cennosti. K těmto událostem dochází především v oblasti Catania na Sicílii. Při každém pobytu mimo automobil je třeba nenechávat v autě cennosti, především na viditelném místě.

V posledních letech došlo k několika případům zneužití platební karty prostřednictvím rizikových bankomatů ATM, které byly napojeny na čtečky platebních karet a poté zneužitá data o majiteli, včetně krádeže financí z napadené karty.

Na mnoha místech Itálie lze zakoupit padělky textilu, obuvi, elektroniky a dalších věcí, které byly v mnoha případech nefunkční, a i nákup těchto padělek může dostat turistu do potíží se zákonem. Podle italského práva každý, kdo zakoupí padělané zboží, může být postižen pokutou minimálně 1000 EUR. Policie uplatňuje tento zákon v různé míře, doporučuje se však, aby turisté nakupovali zboží od licencovaných výrobců a legálních obchodníků, a ani nevědomky se nedostali do rozporu se zákonem.

Častým jevem, ke kterému dochází v různých odvětvích dopravy, mohou být stávky (vnitrostátní letecké společnosti, letiště, vlaky a autobusové linky). Většina z nich bývá předem oznámena a má pouze krátkou dobu trvání.

Dodržování dopravních předpisů je často zajišťováno pomocí kamerových systémů ve městech, kdy v případě nedodržení, nedojde vždy k osobnímu kontaktu turisty s policií, ale přestupky a pokuty jsou dále předány do země trvalého pobytu turisty k vymáhání.

Podobný automatizovaný systém je zaveden i na dálnicích, kde dochází k monitorování rychlosti a kontrolou mytného, které je zavedeno na všech silnicích vyšší třídy a samozřejmě na dálnicích.

3.6 Zdravotní rizika v Itálii

Úroveň zdravotní péče v Itálii patří k zemím s nejvyšší úrovní. Turistům ze zemí EU je neodkladná zdravotní péče poskytnuta zdarma, neboť mají tyto státy uzavřenou smlouvu o vzájemné lékařské pomoci. I přes to je vhodné mít uzavřeno cestovní pojištění léčebných výloh. Pro cestu do Itálie není nutné žádné očkování a cestování do Itálie není, v porovnání s jinými zeměmi Evropy, rizikové. Je třeba přihlídnout pouze k častějším případům úžehu a úpalu, které souvisí s teplým počasím v létě. Dále je třeba dávat pozor na nevolnosti způsobené jídlem (nejčastěji mořskými plody). Itálie patří mezi země s vysokou úrovní zdravotní péče, relativně zdravou kuchyní a vysokou úrovní hygieny. Zásobování nezávadnou vodou je dostatečné, v některých případech ovlivněno pouze suchem v letním období. Další rizika pramení především díky poloze Itálie, která je vystavena přímému slunečnímu záření, které může způsobit karcinogenní kožní onemocnění, jako je rakovina kůže. Vzhledem k tomu, že v jižní části Itálie je nedostatek míst pro likvidaci a spalování odpadu, tak dochází k hromadění odpadu, který je často zapálen, což vede ke zhoršení emisí v dané lokalitě a s tím související respirační potíže.

Zdravotní péče v Itálii je poskytována ze strany jak veřejného, tak i soukromého sektoru. V současné době připadá na 1000 obyvatel 3,5 nemocničního lůžka a 3,8 lékaře na stejné

množství lidí. Přibližně 130 000 obyvatel je nositelem HIV/AIDS³² (v ČR cca 3400 obyvatel³³).

3.7 Rizika vycházející z geografické polohy země

Itálie je jedinou zemí evropského kontinentu, na jejíž území se nachází sopky s aktivní činností. Řada z nich i v současné době aktivní a touto aktivitou ohrožují přilehlé oblasti. Mezi nejznámější patří Vesuv, Etna a Stromboli. Tyto sopky se však zároveň stávají vyhledávaným turistickým cílem, který je např. v případě sopky Stromboli, součástí výletů na ostrov Lipari, který se nachází v jižní části země.

Sopky patří díky dlouhodobému osídlení země všeobecně známý a lidé jim přisuzovali mytické schopnosti nebo je uctívali coby sídla bohů.

V oblasti, kde se se nachází sopky je riziko vycházející ze sopečné činnosti, které je často doprovázeno zemětřesením. Řada zemětřesení zasáhlo Itálii v koncem roku 2016 a začátkem roku 2017, což způsobilo ztráty na životech i majetku. Nejméně 50 osob při této události zahynulo a dalších nejméně 100 bylo zraněno. Nejvíce zasaženým městem bylo město Amatricea nedaleká města Accumolia ArquatadelTronto.

3.8 Teroristické útoky

Itálie je také ohrožena teroristickými útoky. Má však celkem velké předpoklady k úspěšnému zvládnutí případných útoků. Zkušenosti vyplývají především z množství řešených případů organizovaného zločinu a střetů levicových a pravicových extremistických skupin. Tyto zkušenosti výrazně ovlivnily současnou strategii boje proti terorismu, jejíž charakteristickým znakem je těsný dialog mezi zpravodajskou službou a ozbrojenými silami.

Události, které posílily připravenost Itálie proti teroristickým útokům, ale také přispěly k vytvoření legislativních opatření, která se ukázala jako účinná opatření proti teroristickým organizacím. Počátky těchto opatření lze vysledovat už v 80. letech. Řada opatření umožní

---

³²HIV and AIDS Estimates[online] ©2018 [cit. 2018-04-25]. Dostupné na: <http://www.unaids.org/en/regionscountries/countries/italy/>

³³ Celkový stav vyšetřování HIV protilátek v České rep. k 31. 12. 2017 [online] ©2018 [cit. 2018-04-25]. http://www.szu.cz/uploads/documents/CeM/HIV_AIDS/rocní_zpravy/2017/HIV_AIDS_12_2017.pdf

jednat proti jednotlivcům i organizovaným skupinám, které plánují, propagují nebo řídí teroristické útoky. V roce 2015 italská vláda rozšířila tato ustanovení a vyhlásila nový zákon o boji proti terorismu, který stanoví další tresty za propagandu, nábor, propagaci a řízení teroristických aktivit na internetu.

K provádění těchto opatření byla vytvořena zvláštní jednotka policie, která je pověřena monitorováním internetu. Prostřednictvím kulturních mediátorů a překladatelů tato skupina monitoruje jednotlivce a skupiny, které prozrazují nebo předávají plány útoků online. Zajištěné telefonní hovory mohou být také klíčovým prostředkem proti organizovanému zločinu. Na rozdíl od jiných zemí mohou být tato volání použita jako důkaz proti podezřelým. Osoby, které jsou podezřelé, mohou být ze země deportovány. Na rozdíl od jiných zemí se k tomu Itálie uchyluje velmi často. Příkladem může být období od ledna do června roku 2017, kdy bylo ze země vypovězeno 135 podezřelých osob.

Všechny tyto skutečnosti činí z Itálie bezpečnou destinaci, která je téměř nedotčena hrozbou terorismu. Nicméně Itálie, i přes relativně vysokou míru bezpečnosti, čelí problémům přistěhovalců (imigrantů), džihádistické hrozbě a sociálnímu napětí a nelze v budoucnosti definitivně vyloučit teroristické útoky³⁴.

Dohled nad dodržováním zákonů v Itálii zajišťuje několik složek:

- státní policie (Polizia di Stato)
- dálniční policie (Autostrada) - dohlíží i na železnice, mosty a vodní cesty
- carabinieri (Arma dei Carabinieri) - vojenský sbor s policejními pravomocemi
- finanční policie (FinancialGuard) - finanční a hospodářská složka
- vězeňská služba (Polizia Penitenziaria) - přeprava vězňů apod.

3.9 Migrace

Od 1. ledna 2017 pobývalo v Itálii 5 047 028 cizinců. Toto číslo odpovídá 8,2 % populace země a představovalo nárůst o 92 352 migrantů v porovnání s předchozím rokem. Údaje zahrnují také děti cizinců (v roce 2014 to bylo 75 067, což představuje 14,9 % z celkového

---

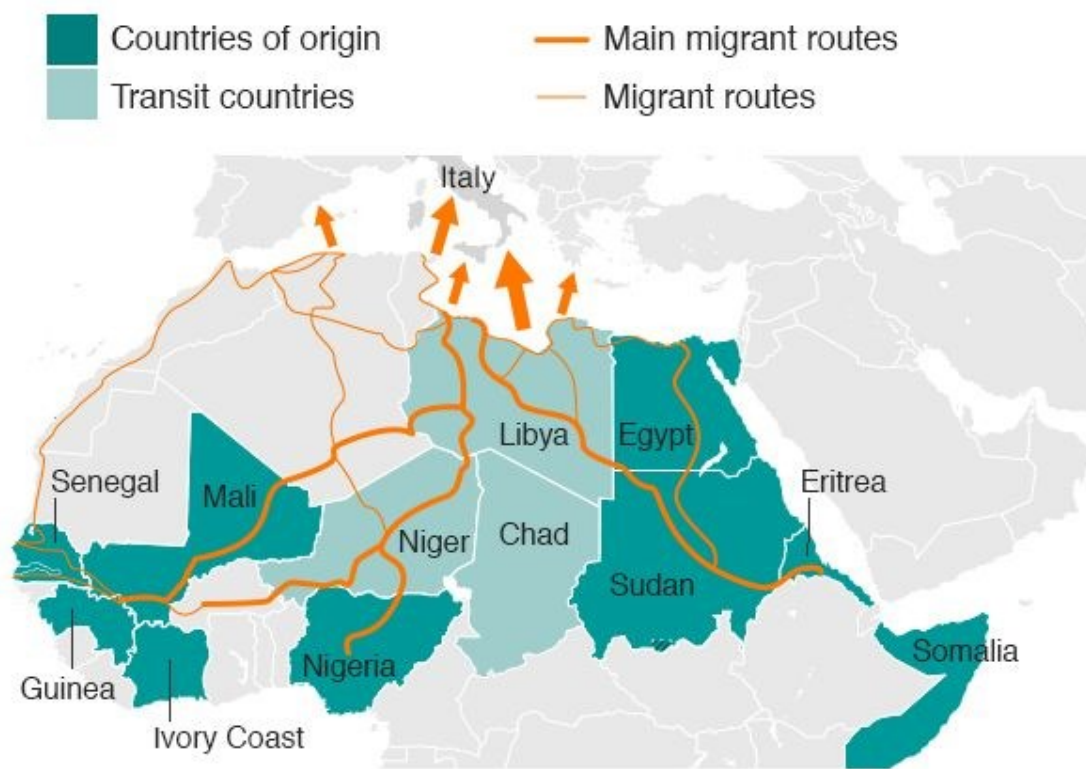
³⁴Why has Italy been spared mass terror attacks in recent years[online] ©2018 [cit. 2018-04-25]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/world/2017/jun/23/why-has-italy-been-spared-mass-terror-attacks-in-recent-years>

počtu narozených dětí v Itálii). Naopak zde nejsou zahrnuti cizinci, kteří následně získali italskou státní příslušnost; to se týkalo 129 887 lidí v roce 2014. Přibližně 6,2 milionu osob s bydlištěm v Itálii má přistěhovalecké zázemí (kolem 10% populace země). Z těchto statistik jsou vyloučeni nelegální přistěhovalci, jejichž počet je obtížné určit. Rozložení cizinců je v Itálii z velké části nerovnoměrné: v severní části země (nejvíce ekonomicky rozvinutá oblast) žije 59,5% přistěhovalců, v centrální části 25,4%, zatímco v jižních oblastech žije pouze 15,1 %. Od rozšíření Evropské unie byla poslední vlna migrace z okolních evropských států, zejména z východní Evropy a stále více Asie, která nahradila severní Afriku jako hlavní imigrační oblast (obr. č. 10). Asi milion rumunských, z nichž asi 10% jsou Romové, jsou oficiálně registrováni jako žijící v Itálii. Počínaje rokem 2013 bylo složení migrantů: Evropa (50,8%), Afrika (22,1%), Asie (18,8%), Amerika (8,3%) a Oceánie (0,1%)³⁵.

---

³⁵ Migration and citizenship [online] ©2018 [cit. 2018-04-25]. Dotupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography-migration-projections/migration-and-citizenship-data>

Central Mediterranean migrant routes

Source: Unicef

BBC

Obrázek 10 Trasy migrační vlny v Itálii

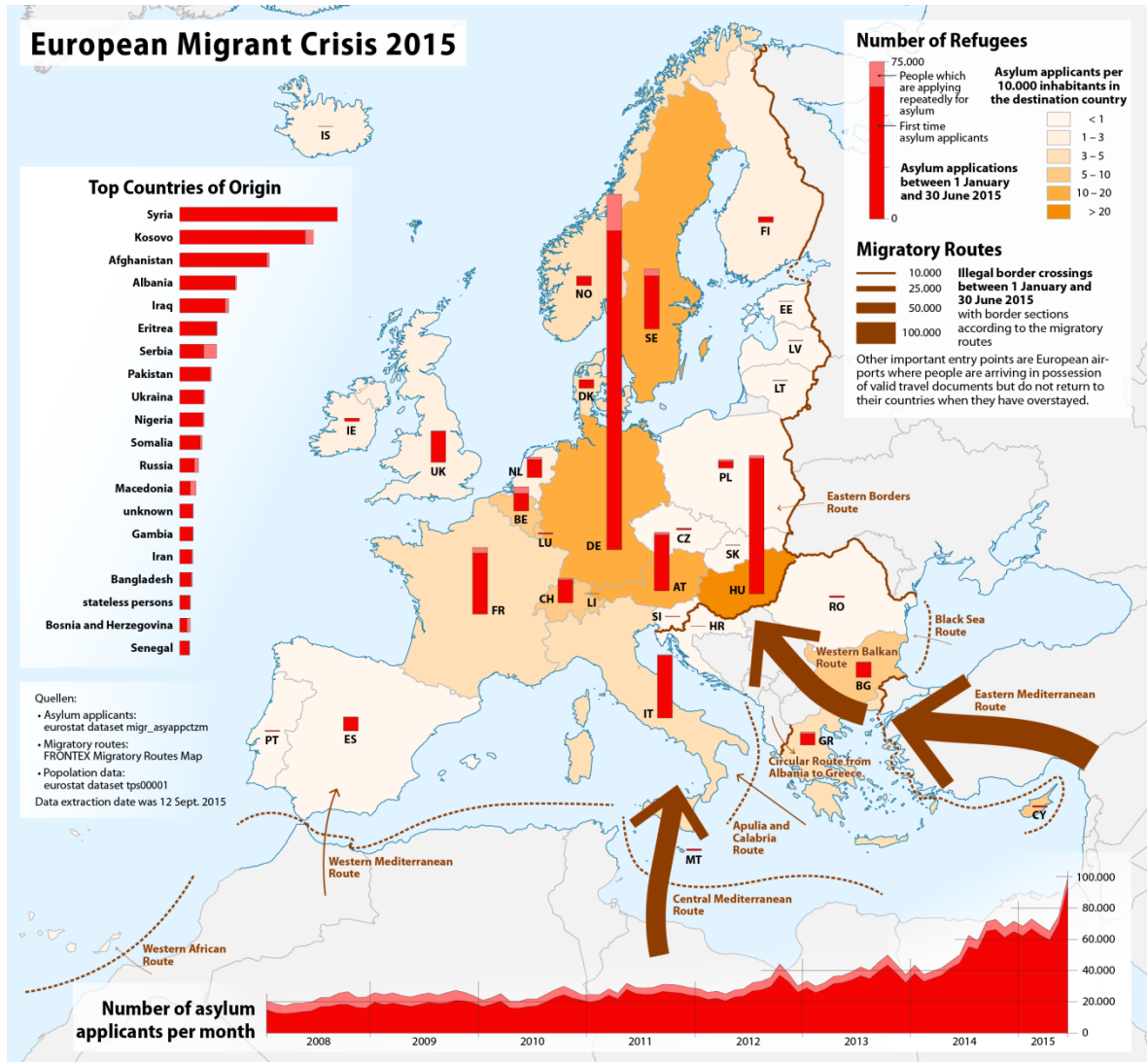
Zdroj: www.unicef.com

Vzhledem ke geografické poloze poloostrova a blízkému pobřeží severní Afriky je křižovatka Středozemního moře historicky nejpoužívanější cestou pro ilegální přistěhovalce. Tato cesta se postupně prohlubovala tím, že zhoršená politická situace v Libyi způsobila obecné oslabení hranic a pobřežní kontroly a to mělo za následek otevření příležitostí pro pašerácké organizace. Hlavní destinací pro námořní přechody lodí a člunů jsou nejjihnější italská území. Tyto oblasti jsou 113 km od Tuniska, 167 z Libye a 207 ze Sicílie. Blízká vzdálenost mezi těmito ostrovy a africkou pevninou nahrává organizacím pašeráků, kteří používají lodě a čluny. Pašerácké organizace během let změnily svou taktiku: namísto toho, aby se snažili o úplné překročení moře směrem k Lampeduse, jejich čluny směřovaly k opuštěným teritoriálním vodám u Libye. Při tom dochází k nehodám, které spustí záchrannou operaci, do které jsou zapojeny lodě, organizace pro hledání a záchranu osob, italská a maltská pobřežní stráž a vojenské jednotky. Podle úmluvy OSN o moři, jejíž je

Itálie součástí, musí být lidé zachráněni na moři přepravováni do nejbližšího bezpečného přístavu, a to znamená, že jsou přepraveni do Itálie. Nařízení EU, které určuje, aby přistěhovalci požádali o povolení k pobytu, ochranu nebo povolení k pobytu v první zemi EU, v jejímž rámci vstoupily. Vzhledem k tomu, že převážná většina přistěhovalců přistávajících v Itálii směřuje do destinací ve státech střední a severní Evropy, je Itálie pouze zemí tranzitní.

Mapa evropské migrační krize (obr. č. 11) znázorňuje podíl jednotlivých zemí na této krizi coby cílových zemí. Dále je zde uvedeno i to, z kterých zemí jednotlivé osoby přicestovaly. Z toho je patrné, že nejvíce osob přicestovalo ze Sýrie, dále např. z Afghánistánu a Iráku. Zemí, která byla cílovou zemí pro největší počet uprchlíků bylo Německo. Dále jsou zde znázorněny trasy ilegálních uprchlíků, které byly popsány a znázorněny v kapitole 3.9.

Obrázek 11 Evropská migrační krize 2015

Zdroj: <http://ec.europa.eu/eurostat/>

4 ÚROVEŇ BEZPEČNOSTI ITÁLIE DLE SVĚTOVÉHO INDEXU MÍRU

Úroveň bezpečnosti v Itálii vyjadřuje světový index míru (Global Peace Index - GPI). Jedná se o významné, avšak relativní měřítko úrovně míru v jednotlivých zemích. Pomocí GPI je hodnocen národní mír podle 22 ukazatelů kvantitativního i kvalitativního charakteru:

- počet vražd na 100 000 obyvatel
- počet vězňů na 100 000 obyvatel
- úroveň kriminality vnímaná společností
- počet ochranných složek a policistů na 100 000 obyvatel
- dostupnost k ručním a lehkým zbraním
- počet vnitrostátních a mezinárodních válečných konfliktů
- vztahy se sousedními zeměmi
- odhadovaný počet mrtvých z organizovaného zločinu
- počet vystěhovaných osob
- počet zbraní na 100 000 obyvatel
- objem vývozu zboží na 100 000 obyvatel
- finanční prostředky na mírové mise OSN
- počet členů profesionální armády na 100 000 obyvatel
- výdaje na armádu jako procento HDP
- průměrný počet těžkých zbraní
- úroveň organizovaného zločinu
- pravděpodobnost násilných demonstrací
- úroveň násilné kriminality
- politická nestabilita
- míra porušování lidských práv
- objem obchodu s hl. konvenčními zbraněmi

GPI bere v potaz také řadu dalších ukazatelů, mezi které patří například: fungování vlády, vnímání korupce, import a export, svobodu tisku, počet turistů, migraci, míru gramotnosti,

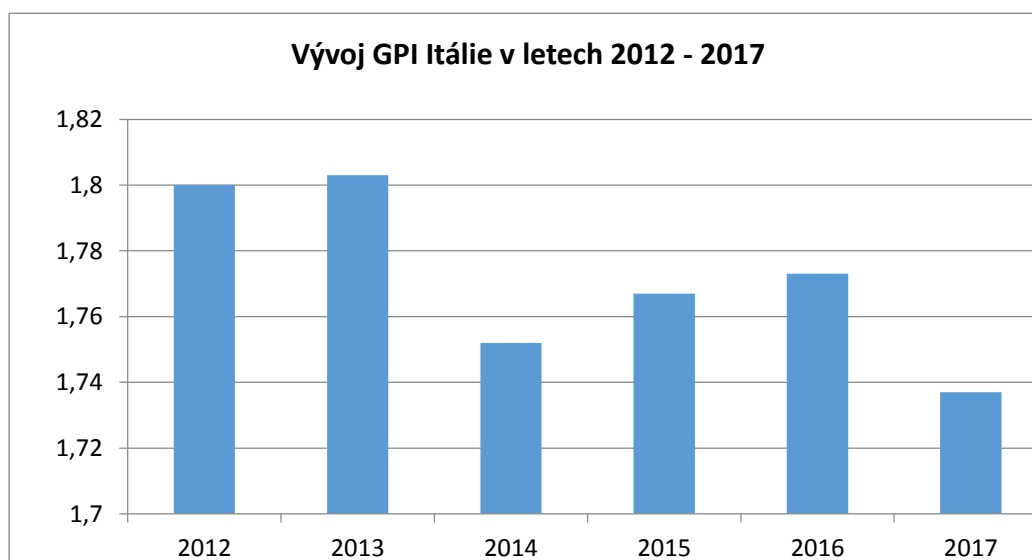
podíl HDP na jednoho obyvatele, nezaměstnanost, průměrnou délku života, kojeneckou úmrtnost a další³⁶. Dle posledních údajů došlo v uplynulých letech ke snížení militarizace ve většině sledovaných zemích, kdy v případě 93 zemí došlo k výraznému zlepšení a v 68 případech ke zhoršení situace, avšak ekonomický dopad válečných konfliktů je stále na vysoké úrovni.

4.1 Vývoj GlobalPeace Index v Itálii v letech 2012-2017

Vývoj GPI v Itálii od roku 2012 do roku 2017 je z dostupných údajů zaznamenán v tabulce č. 4, které odpovídá graf 1. Průměrná hodnota GPI za posuzované období 2012 - 2017 činí 1,772. Jak je vidět z tabulky, GPI Itálie za posledních pět let klesá. Minimální hodnota GPI pro Itálii byla vyhodnocena v roce 2017 hodnotou 1,737, maximální hodnota činila 1,8 v roce 2012. Z těchto údajů vyplývá, že v Itálii dochází ke zlepšení situace.

Tabulka 4 Vývoj GPI v Itálii v letech 2012-2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
GPI	1,8	1,803	1,752	1,767	1,773	1,737

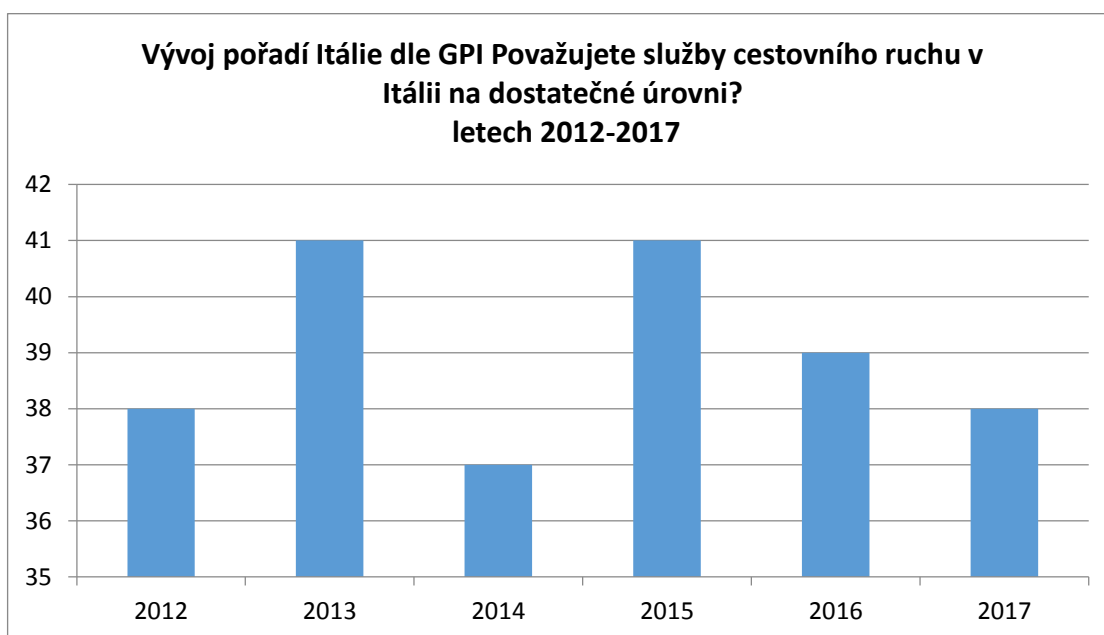
Graf 1 Vývoj GPI v Itálii v letech 2012-2017

³⁶ Global Peace Index [online] ©2018 [cit. 2018-04-25]. Dostupné na: <http://maps.visionofhumanity.org/#page/indexes/global-peace-index/2017/ITA/OVER>

Vývoj pořadí Itálie dle GPI s ohledem na počet hodnocených zemí od roku 2012 do roku 2017 je zaznamenán v tabulce č. 5 a graficky znázorněn v grafu č.2. Z toho lze vyvodit závěr, že se Itálie nachází průměrně na 39. místě. Během tohoto období měla Itálie nejlepší pořadí v roce 2014, kdy se nacházela na 37. místě, oproti tomu v letech 2013 a 2015 na 41. místě.

Tabulka 5 Vývoj pořadí Itálie dle GPI v letech 2012-2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pořadí	38.	41.	37.	41.	39.	38.

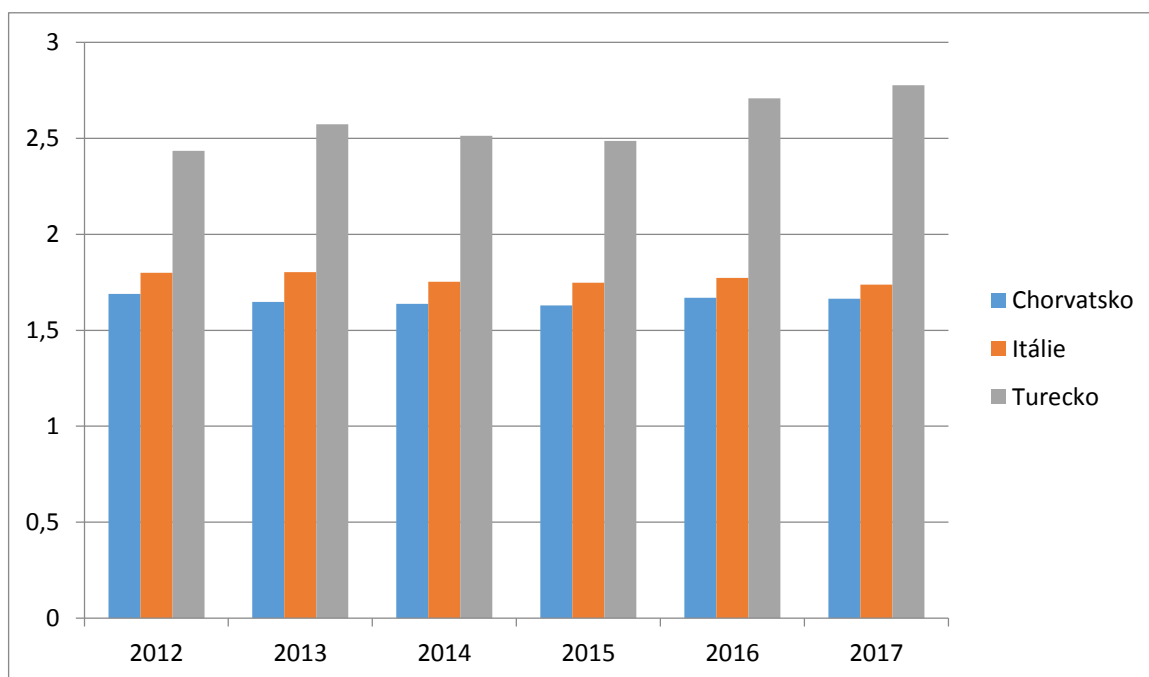
Graf 2 Vývoj pořadí Itálie dle GPI v letech 2012-2017

Pokud porovnáme GPI v zemích, které patří mezi nejnavštěvovanější destinace českými turisty, tak se Itálie nachází na místě tzv. zlatého středu, jak je zaznamenáno v tabulce č. 6 a graficky znázorněno v grafu č. 3. Dle srovnání s průměrným hodnocením GPI České

republiky za stejné období (2012 - 2017) je však Itálie stále méně bezpečnou zemí, neboť tato hodnota činí pro ČR 1,446³⁷.

Tabulka 6 Porovnání GPI v zemích nejčastěji navštěvovanými občany ČR

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	prům.
Chorvatsko	1,69	1,647	1,637	1,629	1,67	1,665	1,656
Itálie	1,8	1,803	1,752	1,767	1,773	1,737	1,772
Turecko	2,435	2,573	2,514	2,486	2,708	2,777	2.582

Graf 3 Porovnání GPI v zemích nejčastěji navštěvovanými občany ČR

³⁷ Global Peace Index [online] ©2018 [cit. 2018-04-25]. Dostupné na: <http://maps.visionofhumanity.org/#page/indexes/global-peace-index/2017/ITA/OVER>

5 ÚROVEŇ BEZPEČNOSTI ITÁLIE DLE SVĚTOVÉHO INDEXU TERORISMU

Globální index terorismu měří přímý a nepřímý dopad terorismu, včetně jeho vlivů na úmrtí, zranění, majetkové škody a psychické následky. Jedná se o kompozitní skóre, které řadí země podle dopadu terorismu z 0 (bez dopadu) na 10 (nejvyšší dopad).

Index globálního terorismu (Global Terrorism Index - GTI) udává míru dopadu terorismu ve 163 (dříve 162) zemích světa. Měřítky určujícími výsledky tohoto měření jsou následující:

- úhrnný součet teroristických útoků
- celkový počet úmrtí v důsledku teroristických útoků
- celkový počet zraněných při teroristických útocích
- úhrnná částka škod způsobených na majetku při teroristických útocích

Během roku 2017 bylo zabito méně lidí, než v uplynulém roce 2016. Dle údajů GTI, zveřejněných 15. listopadu 2017 došlo k poklesu 22 %, co se týká úmrtí při teroristických útocích.

Druhý rok po sobě poklesl celkový počet úmrtí způsobených terorismem. Snížení počtu úmrtí je povzbudivé, ale navzdory tomu, že rok 2016 byl v pořadí třetím rokem s nejvyšším počtem úmrtí od roku 2000. Zatímco intenzita terorismu v mnoha zemích klesá, stále můžeme pozorovat šíření terorismu do dalších zemí.

V letošním roce se průměrné skóre indexu pro Itálii zhoršilo o 4% a odráží skutečnost, že dvě třetiny sledovaných zemí zaznamenaly teroristický útok.

Navzdory tomu existují také pozitivní trendy. Během roku 2017 bylo zabito méně lidí, než v předchozím roce. Dle údajů zveřejněných 15. 11. 2017 došlo k poklesu úmrtí při teroristických útocích o 22 %. Nejvyšší počet teroristických útoků byl spáchán v roce 2014, kdy bylo ve světě zabito 6 827 lidí. Teroristické útoky výrazně klesly v Sýrii, Pákistánu, Afghánistánu a Nigérii. Nigérie zaznamenala největší pokles terorismu, přičemž v porovnání s předchozím rokem bylo zabito o 3 100 méně lidí.

V roce 2016 zaznamenaly země OECD nejvíce úmrtí během teroristických útoků od útoků z 11. září 2001. Došlo k 67% nárůstu útoků a téměř 600% nárůstu úmrtí na terorismus od roku 2014. Index však ukazuje, že významná část z těchto úmrtí vyplývalo z malého počtu

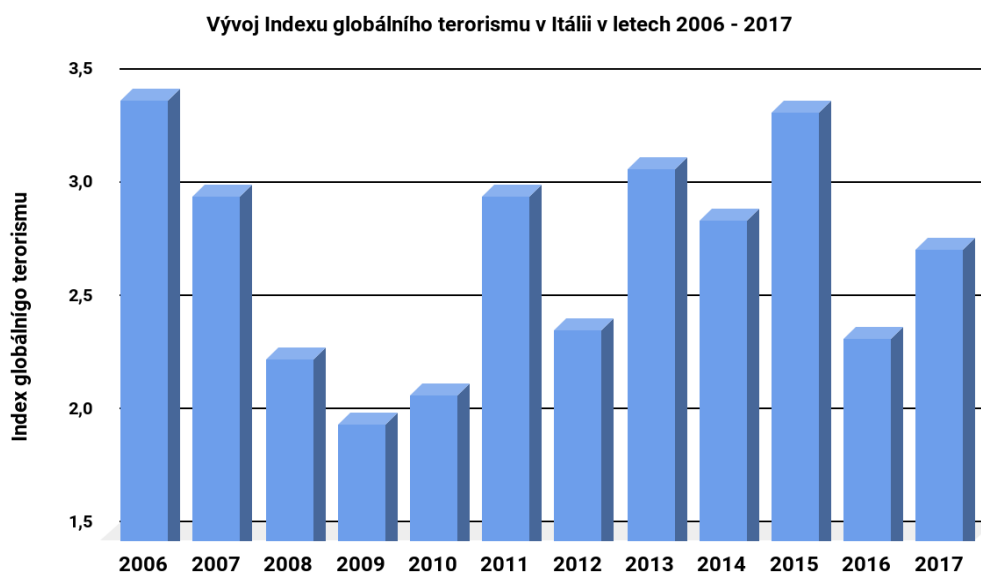
útoků, které způsobily velmi vysoké ztráty. Například pouze tři útoky představovaly 44% všech úmrtí způsobených terorismem v zemích OECD v letech 2014 až červen 2017.

5.1 Vývoj Globálního indexu terorismu v Itálii

V letech 2006 až 2017 byla průměrná hodnota GPI pro Itálii 2,72. Rok 2006 byl rokem s nejvyšší hodnotou (3,41) naopak rok 2009 byl s hodnotou 1,98 rokem nejlépe hodnoceným. Vývoj Indexu globálního terorismu Itálie od roku 2006 do roku 2017 je uveden v tabulce 7 a znázorněn v grafu 4. Od roku 2006 do roku 2017 měl vývoj Indexu globálního terorismu Itálie kolísající charakter. Zatímco v případě Světového indexu míru (viz kapitola 4 výše) platí, že čím je hodnota Světového indexu míru nižší, tím je hodnocená země „mírumilovnější“, tak v případě Globálního indexu terorismu platí, že čím je hodnota indexu vyšší, tím vyšší je dopad terorismu.

Tabulka 7 Vývoj Globálního indexu terorismu v letech 2006-2017

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
GTI	3,41	2,99	2,27	1,98	2,11	2,99	2,40	3,11	2,88	3,36	2,36	2,75

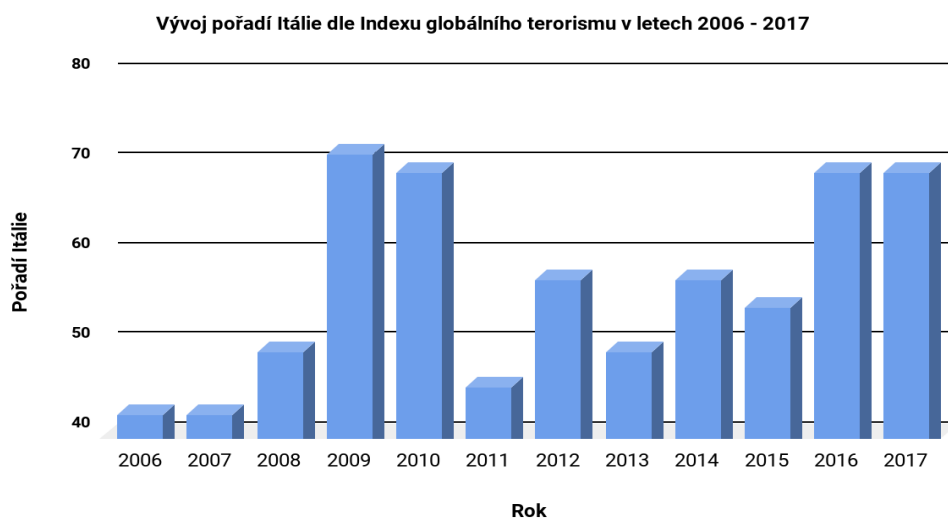

Graf 4 Vývoj Indexu globálního terorismu v letech 2006-2017

Vývoj pořadí dle Indexu globálního terorismu s ohledem na počet hodnocených zemí v letech 2006 až 2017 se vztahuje tabulka 8 a graf 5. Dle Indexu globálního terorismu se Itálie nachází průměrně na 65. místě³⁸.

Tabulka 8 Vývoj pořadí Itálie dle GPI v letech 2006-2017

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pořadí dle GTI	42	42	49	71	69	45	57	49	57	54	69	69
Počet hodnocených	162										163	

Graf 5 Vývoj pořadí Itálie dle GPI v letech 2006-2017

³⁸Terrorism Index. Vision of Humanity [online] 2018 [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: <http://www.visionofhumanity.org/#/page/indexes/terrorism-index>.

Vývoj ukazatelů Indexu globálního terorismu v Itálii od roku 2006 až 2017 je uveden v tabulce 9. Chybějící údaje v tabulce nejsou buď dostupné, nebo se v konkrétních letech nestaly v Itálii žádné teroristické útoky. Největší počet teroristických útoků bylo v Itálii uskutečněno v roce 2013. Jednalo se o 10 teroristických útoků, které si nevyžádaly žádné úmrtí a 1 zraněného. Počet obětí teroristických útoků v Itálii je minimální, v roce 2006 zahynula 1 osoba a v roce 2017 také pouze 1 osoba.

Tabulka 9 Údaje o dopadech teroristických útoků v Itálii v letech 2006-2017

Ukazatele GTI	Rok											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet TÚ	4	4	0	1	4	0	2	10	7	7	5	10
Počet úmrtí	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Počet zraněných	7	2	0	2	2	3	1	1	4	3	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování dle Terrorism Index. Vision of Humanity [online] 2018 [cit. 2018-04-18].

Dostupné z: <http://www.visionofhumanity.org/#/page/indexes/terrorism-index>.

6 SWOT ANALÝZA ITÁLIE

Tabulka 10 SWOT analýza Itálie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ● strategická geografická poloha ● velmi dobré lokalizační faktory (moře; dlouhé pobřeží s rozmanitými plážemi, jak oblázkovými na severu, tak písčitými v jižní části; kulturní památky; historie země) ● vynikající podmínky pro sportovní aktivity v průběhu celého roku (v létě - plavání v moři i v jezerech, jízda na kole, turistika, nordicwalking, golf, jízda na koni; v zimě - lyžování, bruslení) ● pestrá nabídka ubytování (hotely, hostely, B&B, wellness hotely, ubytování v soukromí, agroturismo) ● dostupnost lokality s ohledem na dopravní infrastrukturu ● vstřícné jednání ve vztahu k turistům ● stabilita země ● středomořská gastronomie ● oblíbená přímořská letoviska 	<ul style="list-style-type: none"> ● socio-ekonomické rozdíly mezi severní a jižní částí země ● nízká aktivita pracujících ve službách, ovlivněná mentalitou ● řídká síť čerpacích stanic s nepřetržitým provozem
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ● vznik služeb a pro celé rodiny ● rozvoj produktů kombinujících přímořskou turistiku s gastronomií ● rozvoj služeb podporující sportovní aktivity ● optimalizace využití kulturního dědictví 	<ul style="list-style-type: none"> ● ekonomická situace, především v bankovním sektoru ● finanční náročnost letecké dopravy s ohledem na dostupnost letišť ● teroristické útoky ● klimatické změny

Na základě vypracované SWOT analýzy Itálie je zaznamenáno 9 silných stránek, 3 slabé stránky, 4 příležitosti a 4 hrozby. Prostřednictvím této SWOT analýzy Itálie je zřejmé, že její oblíbenost pramení z velkého počtu silných stránek, které přispívají k rozvíjení cestovního ruchu v uvedené destinaci. SWOT analýza znázorňuje i příležitosti, které mohou být

dále rozvíjeny a mohou zvýšit počet silných stránek. Je třeba brát zřetel i na slabé stránky a především hrozby, které mohou způsobit úbytek turistů.

7 KVANTITATIVNÍ PRŮZKUM

Součástí analýzy bezpečnostních rizik v Itálii bylo provedení kvantitativního průzkumu v podobě dotazníkového šetření, kterého se zúčastnili náhodně vybraní lidé. Metodika tohoto průzkumu je popsána v podkapitole 7.1. Výsledky dotazníkového šetření jsou pak vyhodnoceny v podkapitole 7.2 dále.

7.1 Metodika průzkumu

Pro zjišťování výsledků průzkumu byl vytvořen dotazník vlastní tvorby, který je součástí přílohy č. 1. Jedná se o strukturovaný nestandardizovaný dotazník obsahující celkem 17 otázek. Průzkum probíhal po dobu 2 měsíců (listopad 2017 a březen 2018). Průzkumným prostředím byli náhodně zvolení hosté hotelu, kde jsem zaměstnána a dále pak náhodně vybraní lidé z řad přátel a rodiny. Distribuce dotazníků probíhala elektronicky (emailem) i v papírové formě. Celkově bylo rozesláno 150 dotazníků (100 %). Návratnost dotazníků činila 87 % - to znamená, že navráceno bylo celkem 130 vyplněných dotazníků.

Složení respondentů, kteří odpověděli, bylo v poměru 60 % žen a 40 % mužů. Z celkového počtu 130 osob, které odevzdaly vyplněný dotazník bylo 29 % osob do 28 let, 22 % v rozmezí 29-39 let, 28 % v rozmezí 40-49 let, 10 % nad 50 let a 11 % neuvědlo věk.

7.2 Vyhodnocení výsledků průzkumu

Vyhodnocení průzkumu znázorňuje kvantitativní (tabulky a grafy) a kvalitativní (slovní komentáře související s tabulkami a grafy).

Otázka č. 1 - Vnímáte terorismus jako aktuální hrozbu pro Evropu?

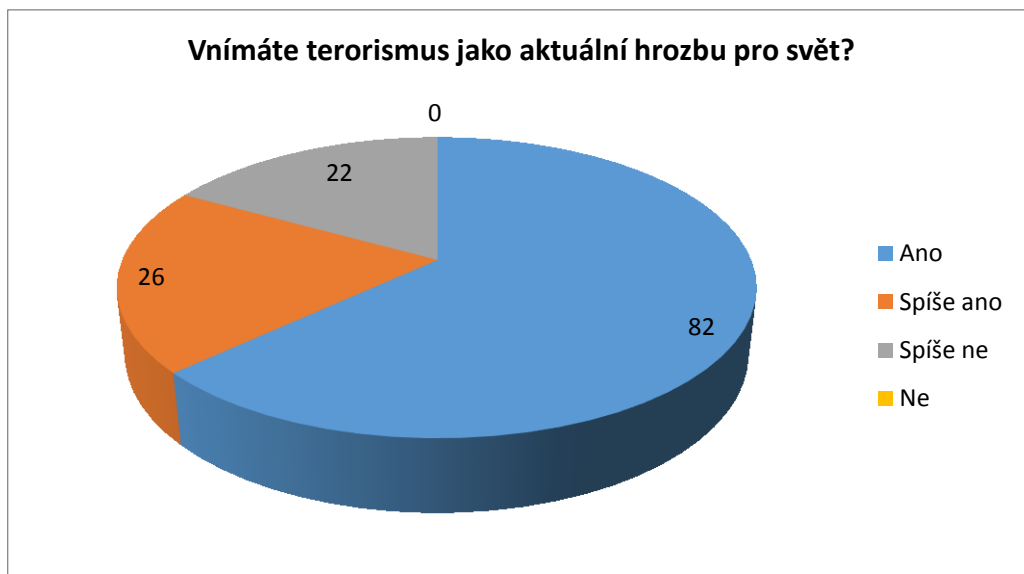
Většina ze 130 respondentů považuje terorismus za aktuální bezpečnostní hrozbu pro Evropu, proto 70 odpovědělo ano, 35 respondentů odpovědělo spíše ano, 26 spíše ne. Na tuto otázku neodpověděl žádný z respondentů záporně, tudíž všichni z dotázaných považují terorismus za aktuální hrozbu pro Evropu.

Graf 6 Vnímáte terorismus jako aktuální hrozbu pro Evropu?

Otázka č. 2 - Vnímáte terorismus jako aktuální hrozbu pro svět?

Většina ze 130 respondentů považuje terorismus za aktuální bezpečnostní hrozbu pro Evropu, proto 82 odpovědělo ano, 26 respondentů odpovědělo spíše ano, 22 spíše ne. Také na tuto otázku neodpověděl žádný z respondentů záporně, tudíž všichni z dotázaných považují terorismus za aktuální hrozbu pro svět.

Graf 7 Vnímáte terorismus jako aktuální hrozbu pro svět?

Otázka č. 3 - Jak se vás dotkly teroristické útoky v zahraničí?

V případě této otázky byly odpovědi v téměř shodném poměru. Z celkového počtu 130 dotázaných odpovědělo pouze 26 osob, že se je dotkly teroristické útoky v zahraničí.

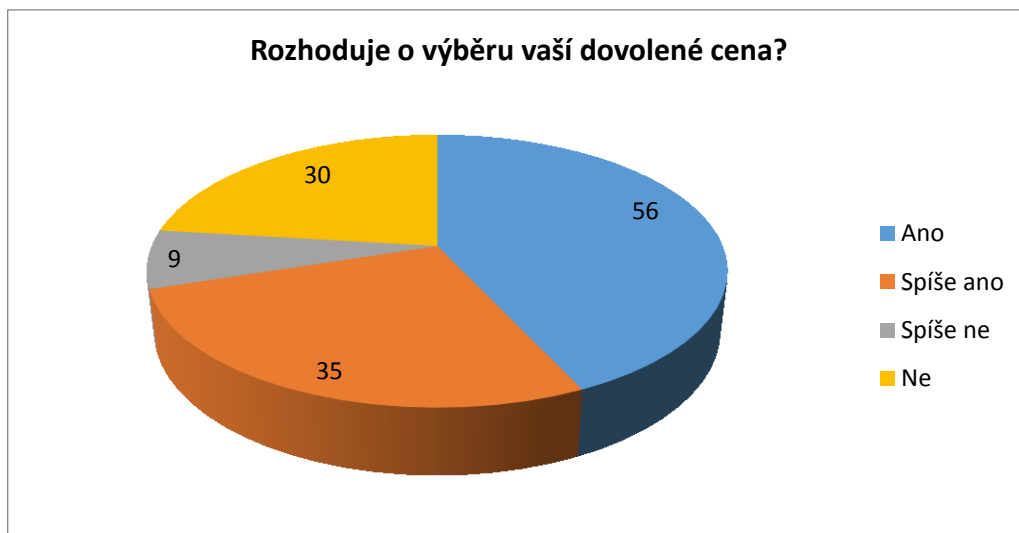
V tomto případě se však jednalo spíše o psychický dopad, neboť ve většině případů šlo pouze o pocit sounáležitosti s přímo zasaženými, kteří byli prezentováni prostřednictvím médií. Celkem 35 osob odpovědělo spíše ano. Největší podíl měla odpověď spíše ne a na stejné úrovni s odpovědí „ano“ byla odpověď ne, a to se shodným počtem 26.

Graf 8 Jak se vás dotkly teroristické útoky v zahraničí?

Otázka č. 4 - Rozhoduje o výběru vaší dovolené cena?

Otázka týkající se ceny dovolené měla jednoznačný výsledek. Z celkového počtu 130 dotázaných zněla kladná odpověď v 91 případech, konkrétně v případě „ano“ 56 osob, „spíše ano“ 35 osob. Zbývající podíl byl v poměru 30 osob s odpovědí „spíše ne“ a „ne“ v 9 případech.

Graf 9 Rozhoduje o výběru vaší dovolené cena?

Otázka č. 5 - Rozhoduje o výběru vaší dovolené rozhoduje bezpečnost v cílové destinaci?

Většina ze 130 respondentů považuje otázku bezpečnosti v cílové destinaci za prvořadou, proto 61 odpovědělo ano, 61 respondentů odpovědělo spíše ano, 9 spíše ne. Na tuto otázku neodpověděl žádný z respondentů záporně, z čehož vyplývá, že bezpečnost je prioritním ukazatelem při volbě destinace.

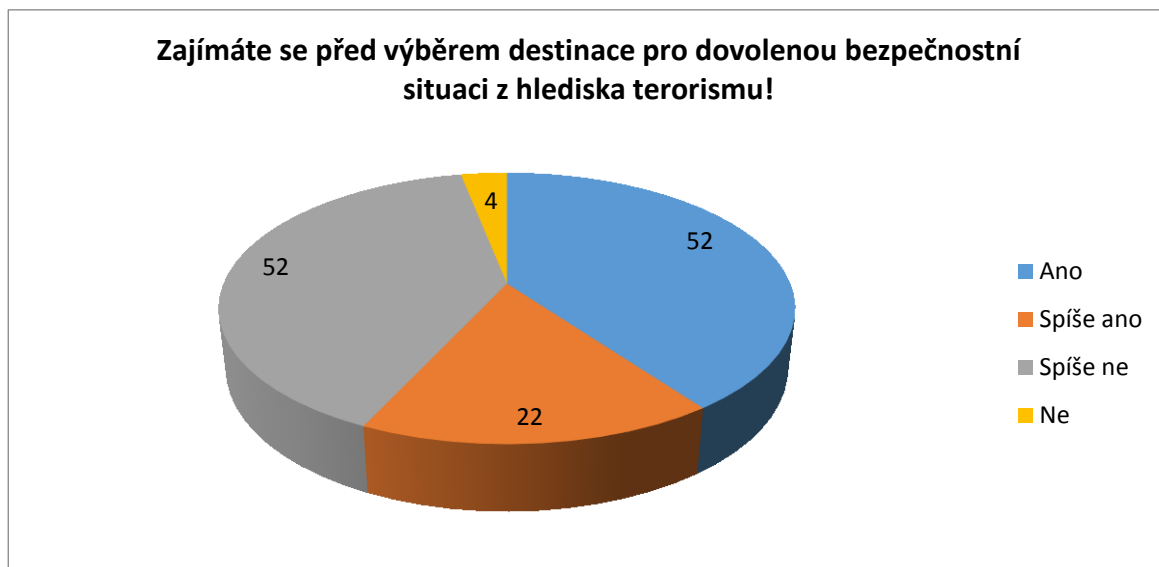

Graf 10 Rozhoduje o výběru vaší dovolené bezpečnost v cílové destinaci?

Otázka č. 6 - Zajímáte se před výběrem destinace pro dovolenou o bezpečnostní situaci z hlediska terorismu?

Většina ze 130 respondentů považuje otázku bezpečnosti narušenou teroristickými incidenty v cílové destinaci za důležitou, neřeší však výběr destinace na základě informací, které by mohly zvolené destinaci hrozit, proto 52 odpovědělo ano, 22 respondentů odpovědělo spíše ano, 52 spíše ne. Záporně odpověděli pouze 4 dotázaní, což je však rozdíl oproti úvodním otázkám na obavy z teroristických útoků, kdy žádná z osob neodpověděla záporně.

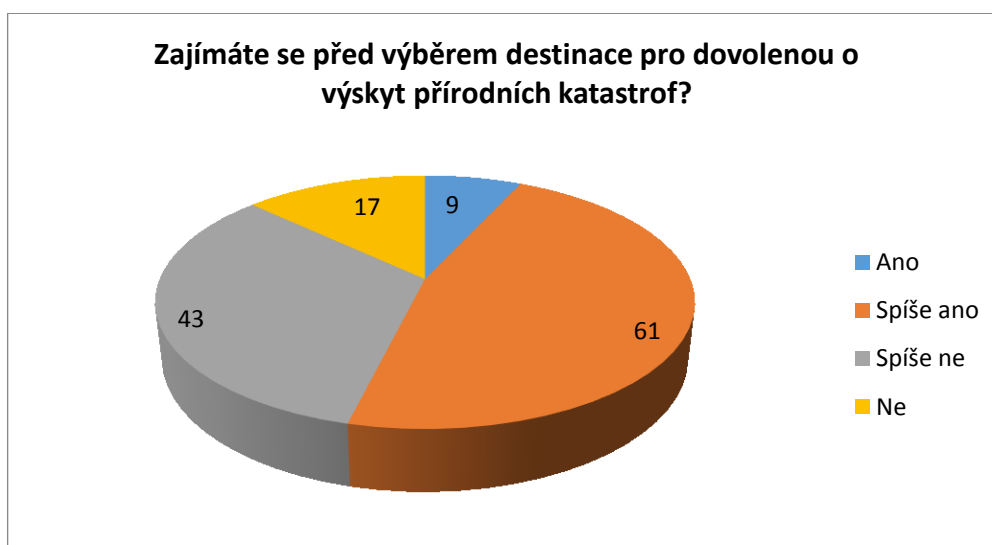

Graf 11 Zajímáte se před výběrem destinace pro dovolenou o bezpečnostní situaci z hlediska terorismu?

Otázka č. 7 - Zajímáte se před výběrem destinace pro dovolenou o výskyt přírodních katastrof?

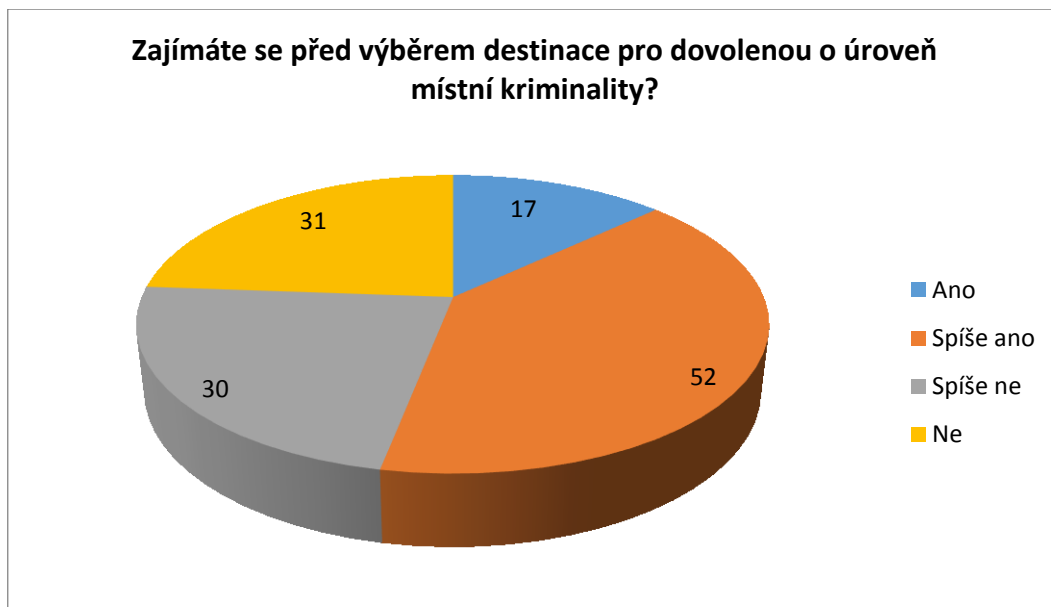
Otázka potencionálních rizik pocházejících z přírodních zdrojů zřejmě není nejdůležitějším ukazatelem při výběru dovolené, protože poměr mezi zájmem a nezájmem je pouze 10 osob. Celkem 9 osob odpovědělo „ano“, 61 osob „spíše ano“, 43 osob „spíše ne“ a 17 osob „ne“.

Graf 12 Zajímáte se před výběrem destinace pro dovolenou o výskyt přírodních katastrof?

Otázka č. 8 - Zajímáte se před výběrem destinace pro dovolenou o úroveň místní kriminality?

Podobné výsledky jako v otázce týkající se přírodních katastrof vyplynuly i z odpovědí na otázku ohledně kriminality ve zvolené destinaci. Celkem 69 osob odpovědělo kladně, a to v poměru 17 osob „ano“, 52 osob „spíše ano“. Záporných odpovědí bylo 61, a to poměru 30 osob „spíše ne“ a 31 osob „ne“.

Graf 13 Zajímáte se před výběrem destinace pro dovolenou o úroveň místní kriminality?

Otázka č. 9 - Do kterého evropského státu byste v roce 2018 nechtěli cestovat?

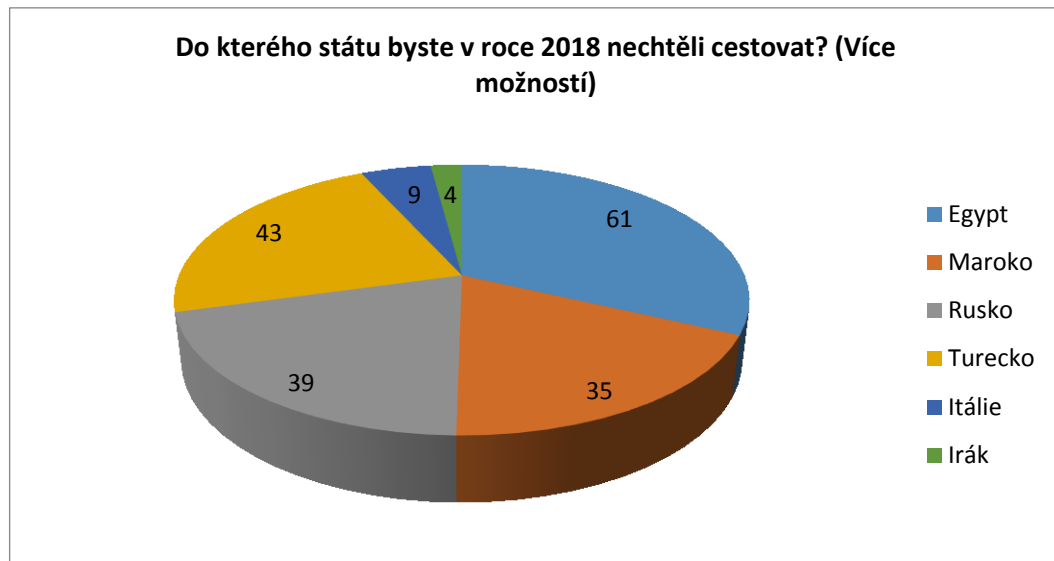
Pokud se jedná o výběr konkrétní destinace pro trávení dovolené, tak zvolená země (Itálie), nepatří mezi země, které byly negativně vnímány. Z celkového počtu 130 dotázaných totiž pouze 9 osob zahrnulo Itálii do seznamu zemí, které by nechtěli navštívit. Zajímavým faktem je, že největší podíl obsadila Francie, která vždy patřila mezi oblíbený cíl výletů, avšak s ohledem na události posledních let, kdy došlo k několika teroristickým útokům, zájem o tuto zemi upadá. Francie byla zahrnuta do dotazníku i přesto, že se nejedná o zemi s podobnou nabídkou turistických atraktivit, jako je moře, neboť zde nepanuje podobné klima jako v Itálii, ale nabízí také velké množství kulturních památek a gastronomických zajímavostí, stejně jako Itálie. Velký počet osob, celkem 52, vnímá Turecko podobně jako Francii a neprojeví zájem strávení dovolené v Turecku. Pouze 4 osoby nezmínily žádnou z uvedených zemí jako zemi, kterou by rozhodně nechtěly navštívit.

Graf 14 Do kterého z uvedených evropských států byste v roce 2018 nechtěli cestovat?

Otázka č. 10 - Do kterého z uvedených států byste v roce 2018 nechtěli cestovat?

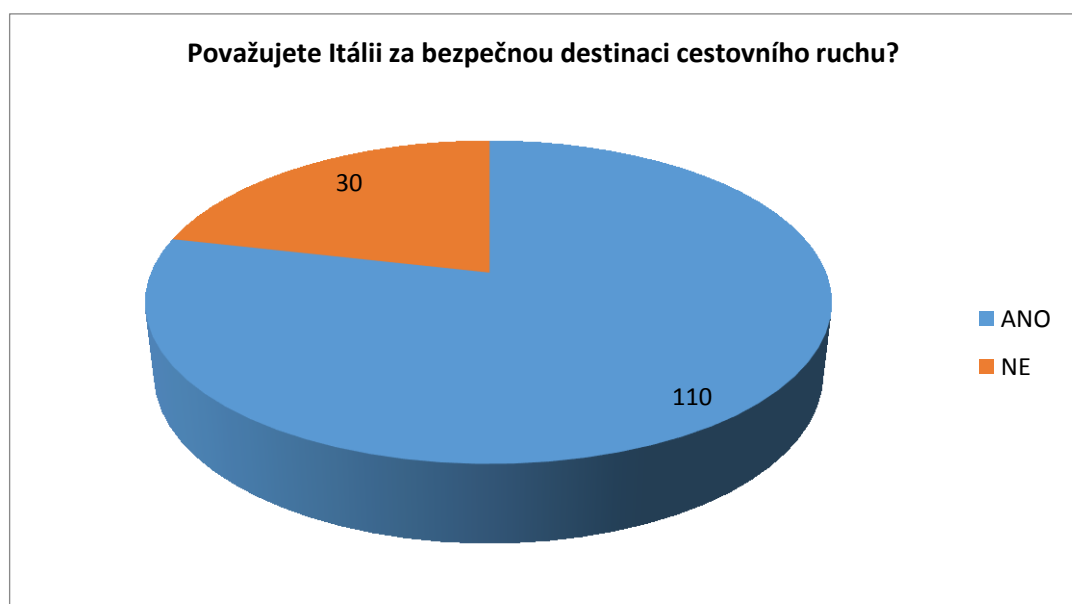
V tomto případě nebylo překvapením, že mezi země, které jsou nejvíce negativně vnímány při volbě dovolené, patří státy severní Afriky, konkrétně Egypt (61 odpovědí) a Maroko (35 odpovědí). Na dalších místech skončilo Turecko (43 odpovědí), které sice znova získává zájem turistů, ale většina lidí jej stále vnímá velmi negativně. Překvapením nebylo Rusko (39), které sice může nabídnout množství přírodních i kulturních památek, ale politická situace negativně vnímání země pramenící z historie, nemění Rusko na cíl dovolených.

Graf 15 Do kterého z uvedených států byste v roce 2018 nechtěli cestovat?

Otázka č. 11 – Považujete Itálii za bezpečnou destinaci pro vaši dovolenou?

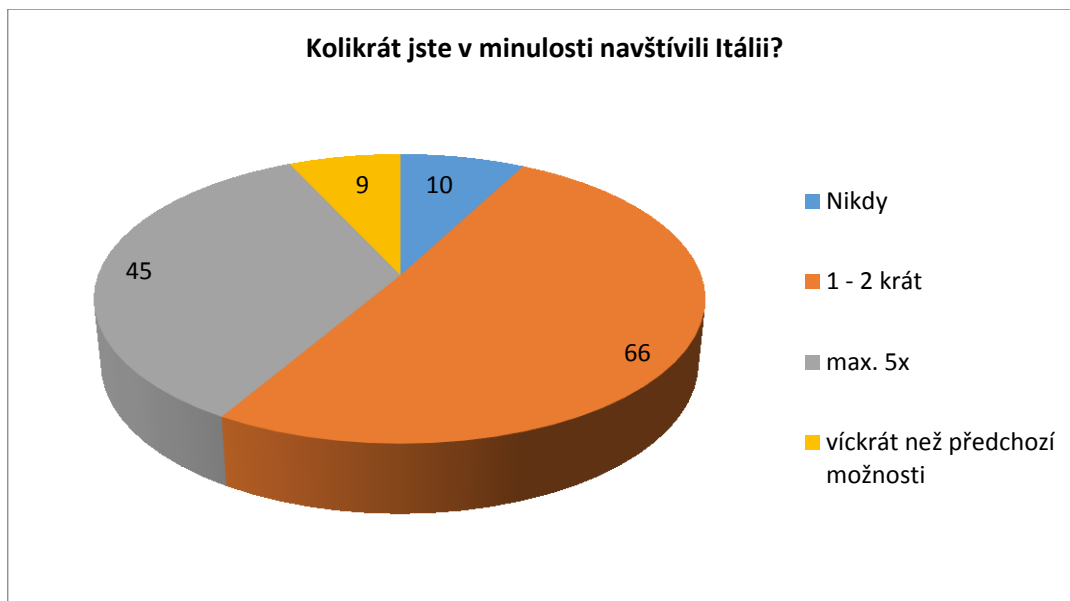
Dvanáctá otázka byla zodpovězena ve většině případů kladně (110 osob), pouze ve 30 případech dotázaní hosté považují Itálii za nebezpečnou destinaci.

Graf 16 Považujete Itálii za bezpečnou destinaci pro vaši dovolenou?

Otázka č. 12 – Kolikrát jste navštívili v minulosti Itálii?

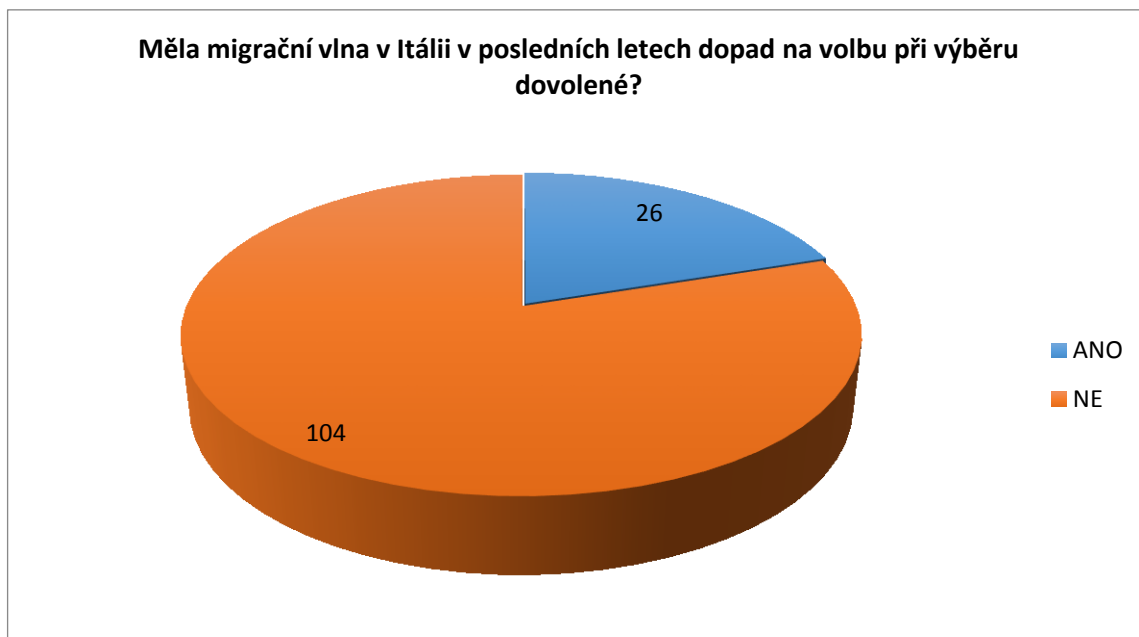
V této otázce byla zodpovězena četnost návštěv v Itálii, z které vyplývá, že Itálie patří mezi často navštěvovanou destinaci a řadí se mezi oblíbenou, mezi českými turisty. Celkem 66 dotázaných navštívilo Itálii 1x-2x, 45 dotázaných max. 5x a 9 osob navštívilo Itálii vícekrát, než dříve zmiňované možnosti. Mezi dotázanými se však našlo i 10 osob, které nenavštívily Itálii ani jednou.

Graf 17 Kolikrát jste navštívili v minulosti Itálii?

Otázka č. 13 – Měla migrační vlna v Itálii v posledních letech dopad na volbu při výběru dovolené?

Migrační vlna uplynulých let nebyla podstatným ukazatelem při výběru dovolené v Itálii, neboť 104 osob odpovědělo, že tato skutečnost neměla dopad na volbu destinace, v tomto případě Itálie. Zbývajících 26 osob k této skutečnosti při výběru dovolené přihlédlo.

Graf 18 Měla migrační vlna v Itálii v posledních letech dopad na volbu při výběru dovolené?

Otázka č. 14 – Máte negativní zkušenost s kapesními zloději či jiným druhem nenásilné kriminality během vašeho pobytu v Itálii?

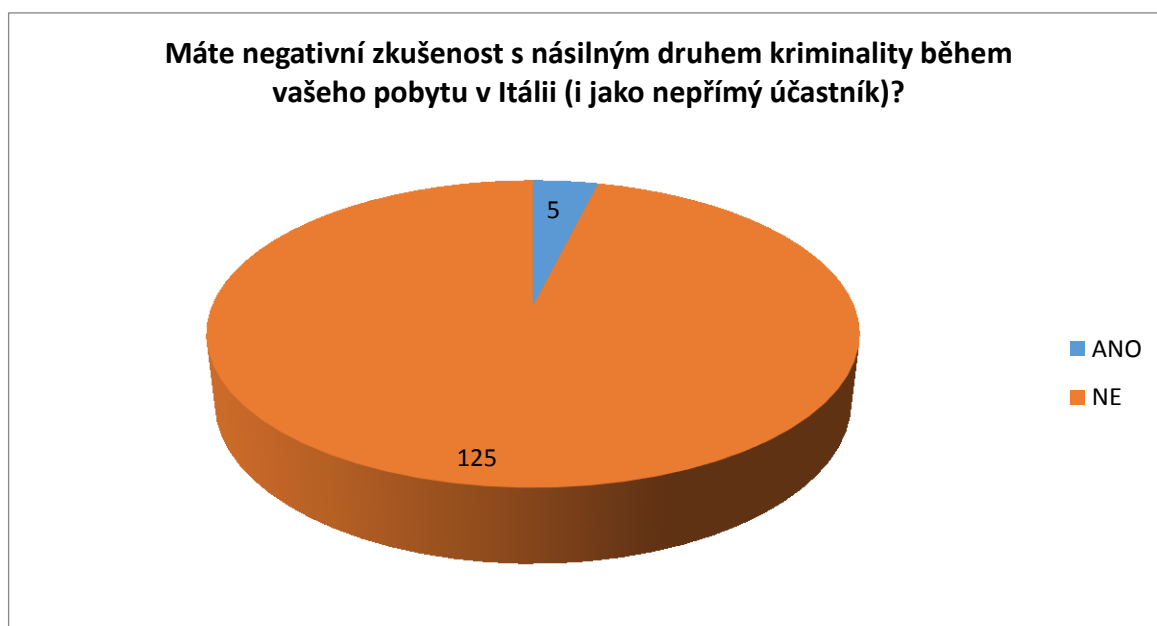
Patnáctá otázka zkoumala zkušenosti s kapesními zloději či jinými druhy nenásilné kriminality. I přes varování před těmito jevy má pouze 25 dotázaných takovou zkušenost a převážná většina (105 osob) tuto zkušenost nemá.

Graf 19 Máte negativní zkušenost s kapesními zloději či jiným druhem nenásilné kriminality během vašeho pobytu v Itálii?

Otázka č. 15 - Máte negativní zkušenost s násilným druhem kriminality během vašeho pobytu v Itálii?

Pozitivním zjištěním je poměr odpovědí na otázku č. 16, z které vyplývá, že pouze 5 osob má zkušenost s násilným druhem kriminality (v tomto počtu jsou zahrnuti i nepřímí účastníci těchto událostí). Celkem 125 osob nemá žádnou takovou zkušenost.

Graf 20 Máte negativní zkušenost s násilným druhem kriminality během vašeho pobytu v Itálii?

Otázka č. 16 - Máte zkušenosti s rasovou nesnášenlivostí či projevy xenofobie během vašeho pobytu v Itálii?

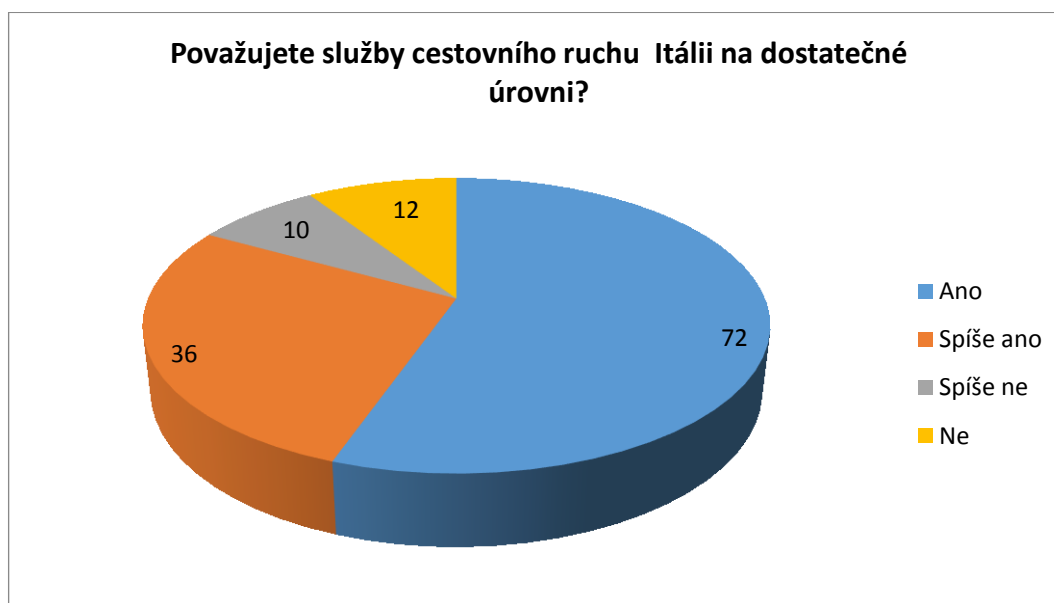
Podobný poměr odpovědí byl v odpovědích na otázku č. 17. Z celkového počtu 130 dotázaných odpovědělo 125 osob záporně a pouze 4 osob kladně (do tohoto počtu jsou zahrnuti i nepřímí účastníci incidentů), což znamená, že po stránce rasové nesnášenlivosti, se Itálie řadí k nekonfliktním zemím s velmi vstřícným chováním vůči osobám odlišných ras a národů.

Graf 21 Máte zkušenosti s rasovou nesnášenlivostí či projevy xenofobie během vašeho pobytu v Itálii?

Otázka č. 17 – Považujete služby cestovního ruchu v Itálii na dostatečné úrovni?

Z odpovědí na tuto otázku je zřejmé, že úroveň služeb v Itálii je na velmi vysoké úrovni. Celkem 72 osob totiž hodnotí služby cestovního ruchu Itálii odpovědí ano, 36 osob spíše ano, dohromady 108 lidí, což je téměř 84 % ze všech 130 dotázaných.

Graf 22 Považujete služby cestovního ruchu v Itálii na dostatečné úrovni?

8 SOUHRN ANALÝZY RIZIK V DANÉ DESTINACI CESTOVNÍHO RUCHU – V ITÁLII

Itálie byla vybrána pro analýzu bezpečnostních rizik, neboť se jedná o destinaci, která je každoročně navštěvována množstvím zahraničních turistů, včetně občanů České republiky. Země je významnou turistickou oblastí- selektivní, lokalizační, realizační i socioekonomické faktory jsou předpokladem pro další rozvoj cestovního ruchu.

Práce byla rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Hlavní definice, terminologie a podání základních informací o hrozbách v cestovním ruchu byly vysvětleny v teoretické části. Praktická část rozebírala jednotlivé faktory ovlivňující cestovní ruch v Itálii. Analýza nastínila příležitosti, silné stránky, ale i slabé stránky a hrozby Itálie.

Strategická poloha vyplývající z dobré dostupnosti při využití veškerých typů dopravy. Mezi silné stránky Itálie patří rozloha a rozmanitost pláží, možnosti řady sportovních aktivit, a to jak zimních, tak letních. Množství historických památek, z nichž většina je v dobrém technickém stavu, s velmi dobrým zázemím pro turisty. Turismus v Itálii má dlouholetou tradici a stále dochází k rozvoji tohoto odvětví. Vzhledem k velkému počtu památek, zahrnutých na seznam UNESCO, dochází k obnově památek. Slabší stránkou však je v některých případech mentalita, kdy ze strany poskytovatelů cestovního ruchu, nedochází k uspokojení potřeb turistů z ostatních zemí. Obyvatelé Itálie však patří k velmi vstřícným osobám, a to k většině turistů.

Příležitostí pro rozvoj je několik. V dnešní době např. hojně poptávaný gastronomický cestovní ruch, který může využít potenciál ze strany dlouholeté tradice vinařství a všeobecné oblibě středozemní kuchyně. Další příležitostí je cestování do oblastí, které nebyly v posledních letech na seznamu navštěvovaných. Vzhledem k tomu, že většina turistů je již přesycena stále se opakující nabídkou známých oblastí, je třeba objevovat i další. Zde lze zařadit méně navštěvovanou oblast jižní Itálie, která nabízí jak historické památky, tak i přírodní podmínky.

Hrozbami současnosti může být migrace, s kterou může souviset zvýšená míra trestné činnosti, která může mít negativní dopad především na odliv turistů, na nichž jsou některé oblasti Itálie přímo závislé. Teroristické útoky jsou další hrozbou, která může ohrozit životy, zdraví osob a způsobit značné škody na majetku. Díky těmto událostem by mohlo dojít k úplnému odlivu turistů, což by mělo dopad na celkovou stabilitu země.

8.1 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ

Na základě provedeného kvantitativního průzkumu v podobě dotazníkového šetření je možné navrhnout doporučení ve vztahu k destinaci cestovního ruchu, v tomto případě Itálie.

Turisté, kteří se rozhodnou navštívit Itálii, by měli informace o hrozících nebezpečích získávat z ověřených zdrojů, aby byla zaručena spolehlivost a aktuálnost těchto informací. Tyto informace o bezpečnostních rizicích by v žádném případě neměli podceňovat. V případě výskytu takové události by měli dodržovat nařízení příslušných orgánů, které zajišťují bezpečnost celé destinace.

Pokud se jedná o rizika pocházející ze strany přírodních živlů, tak by nemělo docházet k porušování zákazů, neboť by mohlo dojít k ohrožení zdraví a dokonce i života. Turisté by také neměli v noci svévolně navštěvovat oblasti zvýšené kriminality, (především oblasti turistických zajímavostí a kulturních památek).

Ve své podstatě je Itálie zemí přátelskou, s lidmi, kteří jsou k turistům ve většině případů velmi přátelští. Většinou nehrozí ani konflikty s rasovým podtextem, neboť mentalita obyvatelstva je velmi přátelská. Bohužel i tady je však třeba počítat s možným výskytem incidentů.

Pokud hrozí jakákoliv krizová situace, je třeba připravenosti i ze strany turistů, což zahrnuje např. znalost kontaktů, které jsou potřebné v případě výskytu jakékoliv zmiňované události.

Obavy z výskytu osob dalších zemí, které přicestují do Itálie v rámci migračních vln, je třeba brát v mnohých případech s rezervou, neboť Itálie je většinou zemí pouze tranzitní. Zde opět platí pravidlo, že je třeba informace čerpat z ověřených zdrojů.

ZÁVĚR

Základem pro rozvoj cestovního ruchu nejsou pouze kulturní a přírodní zdroje, ale především bezpečnost. Za účelem dosažení tohoto cíle je třeba vytvořit strategii pro bezpečnost cestovního ruchu a vytvoření bezpečných míst pro cestovní ruch a turistiku bez rizika. Za účelem vytvoření bezpečné turistické destinace je třeba mít na paměti bezpečnost všech turistů a návštěvníků, bezpečnost pracovníků v cestovním ruchu a souvisejících oblastech, zabezpečení prostoru, bezpečnost vůči životnímu prostředí, ekonomické zajištění a celkově pozitivního obrazu v oblasti bezpečnosti. To znamená, že všechny země, které chtějí být i v budoucnu na mapě cestovního ruchu musí znát všechna rizika a zároveň musí být schopny proti potencionálním rizikům bojovat. Informovanost a zvážení rizik mají zásadní vliv na snížení následků případných negativních událostí.

Cestovní ruch je do značné míry závislý na zachování životního prostředí, dále pak na udržení společenského a kulturního dědictví. Jelikož jsme svědky rizikových událostí nejen ve světě, ale i ve svém okolí.

Práce byla rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Hlavní definice, terminologie a podání základních informací o hrozbách v cestovním ruchu byly vysvětleny v teoretické části. Praktická část rozebírala jednotlivé faktory ovlivňující cestovní ruch v Itálii. Analýza nastínila příležitosti, silné stránky, ale i slabé stránky a hrozby Itálie.

Strategická poloha vyplývající z dobré dostupnosti při využití veškerých typů dopravy. Mezi největší pozitiva Itálie patří rozloha a rozmanitost pláží, možnosti řady sportovních aktivit, a to jak zimních, tak letních.

Středozevní moře je v současné době turistickým cílem Evropy a odvětví cestovního ruchu přispívá v těchto zemích k 10% zaměstnanosti a HDP. Tento region již zaznamenává změny klimatu. Například teploty stoupají rychlostí vyšší než evropský průměr a srážky se snižují. V důsledku toho je častější výskyt sucha a požárů. Tyto události se vyskytly v Itálii i např. v průběhu července 2017. Možné zprávy o smrtelných událostech a zdravotních rizicích budou odrazovat turisty z návštěvy této oblasti. Navíc rostoucí průměrné teploty způsobí, že jižní Evropa a Středomoří budou v létě nepříjemně horké pro turisty. Dlouhodobé projekce odhadují, že do roku 2080 země jižní Evropy a Středomoří ztratí až 0,45% svého ročního HDP na změny klimatu v cestovním ruchu, což znamená značný dopad na ekonomiku a zaměstnanost země, vzhledem k podílu osoby zaměstnaných v cestovním ruchu.

Itálie je navštěvována za účelem poznání měst, památek, strávení dovolené na pláži nebo aktivní dovolené v horách či obohacení o nové gastronomické zážitky, které Itálie nabízí. V současnosti jsou však některé destinace opomíjeny, což je spíše malou informovaností a propagací.

Mezi hlavní rizika a hrozby cestovního ruchu v Itálii lze zařadit již zmiňovanou rozlohu pobřeží a malou vzdálenost od zemí, z kterých proudí největší počet imigrantů. Jelikož však má Itálie dostatek možností, jak tuto situaci řešit, tak v současné době neexistuje v Itálii oblast, která by byla zasažena velkým množstvím osob, které přijíždí do dalších zemí v rámci migrační vlny. Důvodem je i to, že některé z úkonů, které jsou v Itálii uplatňovány při nelegálním (často i legálním) překročení hranic země, odrazují potencionální zájemce o pobyt v zemích EU, co se týká vstupu na území Evropy. S tím však souvisí i to, že Itálie je v těchto případech zemí spíše tranzitní, ne však cílovou.

To se projevilo např. při období migrační krize v roce 2015, kdy především jižní část Itálie postihlo snížení podílu cestovního ruchu, na již tak slabší ekonomice oblastí. Informovanost o rizicích cestovního ruchu je často nepřesná nebo naopak zbytečně dramatická a může mít dopad na odliv turistů z celé Itálie.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A WEBOVÝCH ZDROJŮ

- [1] ZEMAN, Petr, ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2.
- [2] BUZAN, Barry, Ole WAEVER a Jaap de WILDE. *Bezpečnost: nový rámec pro analýzu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. Současná teorie mezinárodních vztahů. ISBN 80-903333-6-2.
- [3] ANTUŠÁK, Emil. *Úvod do teorie krizového managementu I*. Vyd. 2. Praha: Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0548-7.
- [4] GOELDNER, Charles R. a J. R. Brent RITCHIE. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. Brno: BizBooks, 2014. ISBN 978-80-265-0298-2.
- [5] HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. ISBN 978-80-7373-107-6.
- [6] HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006, 223 s. ISBN 80-7168-948-3.
- [7] PALATKOVÁ, Monika. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1014-5.
- [8] CARR, Caleb. *Dějiny terorismu: dějiny války proti civilistům: od starověku po současnost*. Praha: Práh, 2002. ISBN 80-7252-063-6.
- [9] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.
- [10] TOUŠEK, Václav, KUNC, Josef, VYSTOUPIL, Jiří. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 411 s. ISBN 80-7380-114-0, s. 411.
- [11] GALVASOVÁ, Iva, BINEK, Jan, HOLEČEK, Jan, CHABIČOVSKÁ, Kateřina, SZCZYRBA, Zdeněk a kolektiv. *Průmysl cestovního ruchu*. Praha: GaREP, spol. s r. o., ISBN 978-80-87147-06-1, s. 41 – 43.
- [8] BELFORD, Ros. *Itálie*. Vyd. 4., (rozš.). Přeložila Lenka SVOBODOVÁ, přeložil Josef KOVAL. V Praze: Ikar, 2007. Společník cestovatele. ISBN 978-80-249-0937-0.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

UNESCO United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – Organizace

OSN pro vzdělání, vědu a kulturu

OSN United nations – Organizace spojených národů

UNWTO World Tourism Organization – Mezinárodní organizace cestovního ruchu

GPI Global Peace Index – Globální index míru

GTI Global Terrorism Index – Globální index terorismu

WHO World Health Organization

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Mapa rizik vyplývajících z kriminality	23
Obrázek 2 Mapa zdravotních rizik.....	24
Obrázek 3 Mapa úrovně bezpečnosti silničního provozu	26
Obrázek 4 Global Peace Index 2017.....	32
Obrázek 5 Global Terrorism Index 2015	34
Obrázek 6 Faktory ovlivňující cestovní ruch.....	36
Obrázek 7 Mapa letišť v Itálii	45
Obrázek 8 Hustota osídlení v Itálii v roce 2016	47
Obrázek 9 Administrativní rozdělení Itálie	48
Obrázek 10 Trasy migrační vlny v Itálii	55
Obrázek 11 Evropská migrační krize 2015.....	57

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Průměrné teploty a srážky v severní části Itálie	40
Tabulka 2 Průměrné teploty a srážky ve střední části Itálie	40
Tabulka 3 Průměrné teploty a srážky v jižní části Itálie	40
Tabulka 4 Vývoj GPI v Itálii v letech 2012-2017	59
Tabulka 5 Vývoj pořadí Itálie dle GPI v letech 2012-2017	60
Tabulka 6 Porovnání GPI v zemích nejčastěji navštěvovanými občany ČR	61
Tabulka 7 Vývoj Globálního indexu terorismu v letech 2006-2017	63
Tabulka 8 Vývoj pořadí Itálie dle GPI v letech 2006-2017	64
Tabulka 9 Údaje o dopadech teroristických útoků v Itálii v letech 2006-2017	65
Tabulka 10 SWOT analýza Itálie	66
Graf 1 Vývoj GPI v Itálii v letech 2012-2017	59
Graf 2 Vývoj pořadí Itálie dle GPI v letech 2012-2017	60
Graf 3 Porovnání GPI v zemích nejčastěji navštěvovanými občany ČR	61
Graf 4 Vývoj Indexu globálního terorismu v letech 2006-2017	63
Graf 5 Vývoj pořadí Itálie dle GPI v letech 2006-2017	64
Graf 6 Vnímáte terorismus jako aktuální hrozbu pro Evropu?	69
Graf 7 Vnímáte terorismus jako aktuální hrozbu pro svět?	70
Graf 8 Jak se vás dotkly teroristické útoky v zahraničí?	70
Graf 9 Rozhoduje o výběru vaší dovolené cena?	71
Graf 10 Rozhoduje o výběru vaší dovolené bezpečnost v cílové destinaci?	72
Graf 11 Zajímáte se před výběrem destinace pro dovolenou o bezpečnostní situaci z hlediska terorismu?	73
Graf 12 Zajímáte se před výběrem destinace pro dovolenou o výskyt přírodních katastrof?	73
Graf 13 Zajímáte se před výběrem destinace pro dovolenou o úroveň místní kriminality?	74
Graf 14 Do kterého z uvedených evropských států byste v roce 2018 nechtěli cestovat?	75
Graf 15 Do kterého z uvedených států byste v roce 2018 nechtěli cestovat?	76
Graf 16 Považujete Itálii za bezpečnou destinaci pro vaši dovolenou?	76
Graf 17 Kolikrát jste navštívili v minulosti Itálii?	77

Graf 18 Měla migrační vlna v Itálii v posledních letech dopad na volbu při výběru dovolené?.....	78
Graf 19 Máte negativní zkušenost s kapesními zloději či jiným druhem nenásilné.....	78
Graf 20 Máte negativní zkušenost s násilným druhem kriminality během vašeho pobytu v Itálii?.....	79
Graf 21 Máte zkušenosti s rasovou nesnášenlivostí či projevy xenofobie během.....	80
Graf 22 Považujete služby cestovního ruchu v Itálii na dostatečné úrovni?	80

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Dotazník k bakalářské práci – Analýza rizik v cestovním ruchu

PŘÍLOHA P I: NÁZEV PŘÍLOHY